

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta " " " 120—
za četrt leta " " " 80—
za en mesec " " " 20—
za inozemstvo celoletno K 420—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

SLOVENE

==== Inserati: ====
Enostolpna pettivrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali uje
prostor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 39/9 mm K 15—
Izbija vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKSZ.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi ne vrtaajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hrane.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 25.511, bosn.-herc. 7563.

Trboveljski škandal in centralna uprava.

Včerajšnje naše poročilo o trboveljskem škandalu je vzbudilo v javnosti senzacijo. Pošteni ljudje se prijemajo za glavo in vprašujejo, kako je trboveljski škandal sploh mogoč. To je na dvojen način mogoče: ali je naša uprava nesposobna spoznati bistvo in pomen takih zadev, ali pa se Trboveljski premogokopni družbi posreči, to upravo v svoje namene zlorabljati. Prvo ni mogoče, ker so člani omenjene preiskovalne komisije v polni meri kot strokovnjaki in možje storili svojo dolžnost in pismeno podali vladi svoje z dokazi podprto mnenje in navodilo, kaj se mora zgoditi. Te ne zadene nikak očitke; za svoje pošteno delo in trud so prejeli v zahvalo zasmeh in ponižanje pred Trboveljsko družbo, ker se je njih izvid enostavno zavrnil in potlačil. Torej je mogoča le druga trditev, da se je posrečilo Trboveljski premogokopni družbi našo upravo v svoje namene zlorabiti.

Po uničevalnem izvidu komisije se je obrnila Trboveljska premogokopna družba na gospoda dr. Antula v Belgradu, ki načeluje v ministrstvu za gozde in rudnike. Ta gospod je baje sam židovskega pokolenja in z gosp. Bela Mascom od Trboveljske sta si bila s posredovanjem g. M. Pirnata kmalu dobra prijatelja. Izvid omenjene komisije je bil uničevalen za Trboveljsko družbo; treba ga je bilo uničiti. S pomočjo dr. Antule se je postavila popolnoma na tihem neka superkomisija, ki se je takorekoč skrivaj podala v Slovenijo ter v dveh dneh pregledala vse trboveljske rudnike ter baje dognala, da je izvid prve komisije popolnoma nestvaren in pogrešen. Človek bi mislil, da je ta Antulova komisija nastopila z odprtim vizirjem in naznanila svoj prihod prizadetim oblastem v Ljubljani; dalje da je članom prve komisije dokazala njih zmote ali pogreške. Kaj še; tega dr. Antuli ni treba! On je naravnost drugi superkomisiji povedal, kak izvid je hotel imeti, in gospodje, ki prej niso nikdar videli Slovenije, še manj pa trboveljske rudnike in knjige in računovodstvo Trboveljske premogokopne družbe, so v dveh dneh spoznali za pravilno, kar je želel Bela Maso. Ko je ta nova komisija skrivaj opravila svoje delo, je dr. Antula kasiral izvid prve komisije ter ministru za rudnike in gozde predlagal povišanje cen premoži Trboveljske družbe. To se je zgodilo že meseca aprila tega leta; gospod minister si pa tedaj še ni upal podpisati tega in čakal, da je šla skupščina na počitnice, ker vedel je, da ga zadene gotovo ostra interpelacija in vihar ogorčenja nepristranskih poslancev. Ko se je pa politična arena izpraznila, je pomočil pero in dal podpis na odlok, katerega si prej cele tri mesece ni upal podpisati, boječ se javnosti.

Ta stvar dela vso čast voditeljem Trboveljske premogokopne družbe, katerim se je na ta način posrečilo, izpodbiti izvid prve komisije in osmešiti vse člane, ki so se trudili skoro dva meseca, da enkrat pošteno razjasnijo položaj pri Trboveljski premogokopni družbi. Ti gospodje so danes kakor takrat vsi prepričani, da je njih izvid pravilen in korekten; nihče ni niti poskusil dokazati jim kako zmota ali pogrešek. Proti vsem običajem in proti vsem principom zdrave uprave se uradno mnenje strokovnih in poučenih državnih organov enostavno zavrže, ker ni všečno gospodi Trboveljske premogokopne družbe. Na drugi strani se pa najdejo v ministrstvih uradniki, ki kaj takega v prid tujcem izpeljejo in delo uglednih državnih organov smešijo. Na ta način bo naša uprava gospodarsko popolnoma propadla; vsak nepristranski uradnik bo videl, da ga objektivno delo le smeši in ponižuje pred metodami, katerih se on kot mož in strokovnjak ne more posluževati.

Mi pa zahtevamo od naše javnosti, da posveti v ta najnovejši trboveljski škandal; če nam mislijo tako gospodariti, potem je dolžnost skrbeti za to, da se to izve; pové in pokaže naj se tudi može, ki škodujejo

državi in državljanom neizmerno s tem, da podpirajo tuje družbe v takih stremljenjih, ki so nam in državi — gmotno in moralčno na kvar. Trboveljska družba naj naleti enkrat na močno roko, ki ji da to, kar ji gre, odreče pa vse, kar ji ne pritiče; predvsem jo pa nauči spoštovanja zakonov in uredb, ki sicer veljajo za vsa domača podjetja, za tuja, kapitalistična pa,

kakor kaže ta slučaj, nimajo veljave. Tudi Trboveljska družba ne stoji nad zakoni; predolgo nas je že krvavo izžemala in zasmehovala; ako se tu v kratkem ne naredi red, izgubimo zadnje zaupanje v našo upravo, ki se briga sicer za vsako politično malenkost, za gospodarske zadeve največjega pomena se pa ne ne potruji popolnoma nič.

Bolezen kralja Aleksandra.

Belgrad, 18. avgusta. (Presbire.) Tekom včerajšnjega dne se stanje bolezni kralja Aleksandra ni poslabšalo niti izboljšalo.

Belgrad, 19. avg. Presbire poroča iz Pariza: Včerajšnji buletin o stanju kralja

Aleksandra: »Stanje kralja se ni izpremenilo. Temperatura je znašala davi 38, puls 110. Neobhodno je potrebno, da ostane bolnik še nekaj časa v postelji. Prof. dr. Bernard, prof. dr. Pambellao, dr. Perriand.«

Izpraznitev Baranje.

Zagreb, 18. avgusta. »Jutarnji list« se danes bavi z vprašanjem evakuacije Baranje in zaključuje, da je naša zunanja politika dve leti in pol stala vedno na stališču, da je treba dogovore vršiti točno. Pri tem se opaža zanimiv moment, da angleška komisija vedno izgublja ravnotežje objektivnega opazovalca in da nastopa proti nam in našim interesom. Zdi se, da vodijo Angleži to politiko radi pečujskih premogovnikov, ker bi jih mogli dobiti popolnoma v svoje roke, ako bi pripadli pod Mađarsko. Angleži se trudijo, da bi Baranja pripadla pod Mađarsko samo za to, ker spada Mađarska pod njihovo gospodarsko interesno sfero.

Pečuh, 19. avgusta. Po naredbi vlade se je davi ob dveh pričelo izpraznjevanje Pečuha in Baranje, ki se bo končalo jutri zvečer. Veliki župan se poda jutri ob 20. z vsemi svojimi uradniki v Dardu. Naše čete bodo zapustile evakuacijsko področje v ponedeljek pod nadzorstvom ententne komisije. Prebivalstvo je silno razburjeno. Do pet tisoč oseb je zaprosilo našo vladu za dovoljenje, da bi se smelo naseliti v naši državi. Vlada je ukrenila vse potrebno za naselitev. Izmed pečujskih rudarjev jih

ostane na delu še kakih tisoč, tri tisoč pa se jih bo s posebnim vlakom odpeljalo v Jugoslavijo.

Budimpešta, 19. avgusta. Mažarski dopisni urad poroča iz Kapošvara: Feldmaršallajtnant Socs je sprejel danes po angleškem polkovniku v Pečuhu poročilo, da se je izpraznitev evakuacijskega ozemlja po srbskih četah že pričela. Prvi dan vojaških operacij bo 20. avgust. Mažarske čete ne smejo prekoračiti demarkacijske črte pred polnočjo od 20. na 21. avgusta. Vendar pa sme odposlati mažarska vlada že 20. opoldne 50 mož pod vodstvom enega ačastnika v Bajo. Teh 50 mož je namenjenih za stražo tamošnjih vodnih naprav. Mažarski upravni uradniki so danes prevzeli upravo po srbskem vladnem komisarju. Glede razporeditve prebivalstva v Pečuhu prihajajo pomirljive vesti. General Socs je pismeno naprosil ententne misije v Pečuhu, naj razorožijo teroristične tolpe, katere vodi neki Kainrad. Te tolpe je pretleto noč deloma razorožila že srbska posadka pod poveljstvom polkovnika Georgijevića. Ukrenilo se je vse potrebno, da se ne bodo vršile eventuelne politične demonstracije ali obhodi.

Pogrebni ceremonijal.

Belgrad, 19. avgusta. Naknadno k včeraj objavljenemu razporedu pogreba Njeg. Veličanstva kralja Petra se opozarja, da morajo vse osebe, ki po tem razporedu prisostvujejo opelu v saborski cerkvi dne 22. t. m. zjutraj ob 7.30, priti ali v fraku s cilindrom, belo kravato, črnimi gumbi na prsih in belimi rokavicami, ali pa v narodni noši. Ostali, ki se udeležijo le spreveda, naj pridejo v črni obleki ali narodni noši.

Zagreb, 18. avgusta. Člani vladarske hiše, princezinja Jelena s sinom in princ Arzen ter Pavle so se danes dopoldne peljali skozi Zagreb. Na kolodvoru sta jih pričakovala namestnik Demetrovič in policijski šef dr. Šaban.

Čehi pri pogrebu.

Belgrad, 18. avgusta. (Presbire.) Na pogrebu kralja Petra bodo zastopali predsednika češkoslovaške republike in češkoslov. vlade drž. kanc. dr. Karl Samal, min. nar. obrane Tusar, zastopniki obeh zbornic, češkoslovaški poslanik v Belgradu Kalina, deputacija mesta Praga, zastopniki jugoslovanskega polka, zastopniki češkoslovaškega sokolstva in zastopniki češkoslovaškega tiska. Posebni vlak, s katerim se pripelje okoli 60 oseb, dospe v Belgrad v nedeljo dopoldne.

Žalna seja zagrebske akademije znanosti.

Zagreb, 19. avgusta. Danes dopoldne je imela Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti žalno sejo, na kateri je govoril vseučiliščni profesor dr. Tome Marečič, ki je v svojem govoru poudarjal zasluge rajnega kralja za jugoslovenstvo. Seja se je končala s klicem: »Slava kralju!« Nato je bila odposlana kabinetni pisarni sožalna brzojavka. Tudi Hrvatska Matica

je imela včeraj žalno sejo, kateri je predsedoval dr. Dragutin Domianič. Na tej seji se je sklenilo poslati dvorni pisarni sožalne brzojavke. Član Matice Živko Bertič pa bo zastopal Matico pri pogrebu.

Žalovanje na Grškem.

Atene, 18. avgusta. Ko se je zvedelo za smrt kralja Petra I., je odšel zunanji minister Baltazi takoj v poslanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, da izrazi v imenu grške vlade sožalje. Vlada je o smrti takoj obvestila kralja Konstantina, ki se nahaja na fronti, ter odredila tridnevno žalovanje. Na ministrstvih in ostalih državnih poslopih so zastave spuščene na pol droga. Grška delegacija, ki bo zastopala grško vladu pri pogrebu kralja Petra, še ni določena.

Francosko časopisje o kralju Petru.

Pariz, 18. avg. Francosko časopisje izraza enodušno svoje globoko spoštovanje spomenu kralja Petra ter se globoko klanja pred njegovim grobom. Listi naglašajo napram velikemu pokojniku svoj dolg in zahvala ter poudarjajo, da je dobil prvo vojno izobrazbo v Franciji, napram kateri je skozi vse življenje občutil najpristronejšje prijateljstvo in za katero se je leta 1870. boril ter dobil za to priznanje častne legije. Za tem poudarjajo veliko nalogo, ki jo je imel, njegovo junaštvo, umik preko Albanije ter konec njegovega trpljenja po sijajni srbski zmagi, ki je ustvarila ujedinjenje vsega naroda. »Figaro« piše: Nihče v Franciji ni pozabil junaškega značaja kralja Petra, ki je podal toliko dokazov o svojem junaštvu, ki ga je mogla potrebiti samo starost. — »L'Homme Libre« piše: Francija bo ohranila večni spomin na zvestega zaveznika, ki se je na čelu hrabre srbske vojske tako junaško uprl nemškemu navalu. »Journal« piše: Najpriprostejšemu in najiskrenejšemu

mu človeku je bila dodeljena glavna naloga, da izpolni delo svojega velikega deda Karagjorgjevića. Kralj Peter se je boril poleg Francije ter je ustvaril vez posebne zahvale, ki veže Francijo s tem velikim starcem.

Prva čestitka novemu kralju.

Belgrad, 19. avgusta. Bolgarski kralj Boris je prvi čestital kralju Aleksandru k njegovemu zasedenju prestola.

Dr. R.

Kitajski zid.

Neopaženo in nevidno se vtihotapi bolezni v človeški organizem. Z največjo slastjo se povzije kozarec vode s pogubonosnim bacilom. Ne vidiš ga. Moderni ljudje napravijo na vodnjaku napis: Voda ni pitna. Zato pa vzamemo »moderni« ljudje vse polno druge hrane telesne in duševne brez kritike in pomisleka. To velja i za socialni organizem države, kjer sprejema »suvereno« ljudstvo brez kritike in spoznavanja ukaze absolutistov tako kakor so, brez preudarka, kakšne posledice imajo. Dolžni smo napraviti analizo.

Uradni list št. 85 iz l. 1921 razglasa urbi et orbi novo uredbo o izseljevanju, podpisano od ministra za socialno politiko dr. Kukovca. Ako se prečitajo te določbe, človek ne ve, ali jih je kompilirala minister policije ali oni za socialno politiko. Kakor zona nas spreleti pri čitanju teh določil ministra Bacha, in treba je posebej ugotoviti stoletje, v katerem je ta uredba izšla.

»Za izseljenika se smatra oni državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se seli v prekomorske dežele z aradi zasluzka ter potuje v tretjem razredu ali temu vstreznem razredu ali podpalubju, ki se seli k svojim sorodnikom, kateri so se prej izselili ob istih pogojih, ali ki ga smatrajo naša oblastva za izseljenika«, tako pravi uredba.

Z eno besedo so torej to jugoslovanski reveži, ki iščejo sreče preko morja široke ceste, se vozijo v tretjem razredu, da vsled brezposelnosti doma poskusijo z dolarji rešiti dom iz dolgov in deco gladu.

Nato pridejo pogoji za izslavljenje (po uradnem jeziku se še vedno »izdaja«) potnega lista. Da se zadosti vojaški in davčni dolžnosti, je samo ob sebi umljivo. Toda zakaj samo predpis za one, ki gredo za zaslužkom in potujejo v tretjem razredu? Sedaj pa pride »marsruta« za one, ki nimajo drugega kot nebo nad sabo in up preko voda, kateremu sosed posodi ali sorodnik pošlje denar, da gre »tja«, kjer sta, kakor je Cankar povedal, dve tretjini domovine.

Uredba določa: »S prodajo vozovnic tretjega razreda ali podpalubja za parnike se sme baviti le parobrodno podjetje in samo, če ga je za to pooblastil minister za socialno politiko.

Inozemska parobrodna podjetja, ki dobijo takšno pooblastitev, morajo plačati državi letno pristojbino 100.000 dinarjev ali 400.000 K. Po § 15 pa mora vsako tuje ali domače podjetje položiti pri Narodni banki 500.000 dinarjev ali 2.000.000 K.

Po domače rečeno, nobena parobrodna družba se ne bo ojunčila, prepeljati kakšnega izseljenca.

Potni listi veljajo (§ 8) izključno za pot iz domače luke v luko dežele, kamor se seli, ter sme dopotovati v našo državo izključno s potnim listom, veljavnim iz luke one države, ki jo zapuša, za pot v domače luke. Potovanje preko inozemskih (tujih) luk je prepovedano.

Z drugimi besedami, samo s parobrodom, ki založi kavicje 2.000.000 K, kakoršnih menda ne bo, se bo lahko vozil oni, ki gre za zaslužkom.

Zato pa mora oni brodar še plačati pristojbino za vsako vozovnico tretjega razreda, tako da se po tej uredbi, lahko z gotovostjo rečemo, niti eden človek ne bo mogel izseliti in iti za zaslužkom.

In to naj imenujemo socialno politiko! Pač pa oni, ki si uredi premoženjske razmere z 10 % konkurzno kvoto, lahko potuje s svojo soprogo v drugem razredu ali defravdant uživati svoj »zaslužek«.

Socialna politika glede izseljevanja pač nosi drugo srce in lice.

Takšne metode, prepoved izseljevanja, umetna povzdiga rojstev z zgodnim zakonom itd., spadajo v zastareli inventar merkantilistične dobe (Colbert v 17. stoletju itd.). Že davno so mali ljudje spoznali, da je treba ustvariti produkcijske pogoje, dati kruha, doma odpravljati brezposelnost, dati osebne in politične svobode, ne pa policaje, rešiti agrarno reformo v korist nemaničev itd. itd., potem pa ni treba gorostasnih predpisov o izseljencih tretjega razreda.

Mentaliteta demokratov se vidi iz predležne uredbe in je strašna v svojih posledicah za ljudstvo, ki tvori državo.

Zopet vpostavljen promet.

Obratno ravnateljstvo južne železnice naznanja, da je bil včeraj z vlaki 507, 503 in 518 zopet vzpostavljen redni promet med postajami Rajhenburg in Krško-Videm. Ovine so odstranili. Tovori za to in preko te proge se zopet sprejemajo.

Kriza v fašizmu.

Berlin, 19. avgusta. »Vossische Zeitung« poroča iz Rima, da je vodja fašistovskih zvez Mussolini podal demisijo in izjavil, da je njegova demisija nepreklicna, ker so fašisti nekaterih provinc odklonili se ravnati po miru, ki so ga pred kratkim s posredovanjem Mussolinija podpisali fašisti in socialisti. S tem je izbruhnila dolga pričakovana kriza v fašizmu.

Vprašanje Tihega oceana.

London, 19. avg. Ministrski predsednik Lloyd George je izjavil v včerajšnjem govoru v spodnji zbornici, da so pri vprašanju Tihega oceana najbolj zainteresirane Zedinjene države, Japonska in Anglija. (Poslanci vzklikajo: »In Kitajska!«). Lloyd George odgovori: »Seveda tudi Kitajska«, in nadaljuje: »Te štiri države so zainteresirane na tem, da se doseže sporazum v vprašanju Tihega oceana. Najbolj gotova pot, ki bi pripomogla razorožitveni konferenci do uspeha, bi bil sporazum v vprašanju Tihega oceana. Angleška država ne želi ničesar bolj odkritosrčno, kakor ostati v dosedanjih prijateljskih odnosih napram Zedinjenim državam in storiti vse mogoče korake, da se odstranijo vse zapreke, ki bi hotele ovirati to prijateljstvo.

Kolera v Rusiji se širi.

Lvov, 19. avgusta. [lvz.] Tudi v po Poljakih okupirani Volhiji se je pojavila kolera, ki je zdaj razširjena ob celi meji poljske države. Sovjetski tisk javlja uradno, da so po koleri okužene še gubernije: Soltava, Kijev, Volhinja, Podolija, Smolensk in Tver, tako da ta čas kolera vlada že v 24 gubernijah.

Lloyd George o konferenci dominionov.

London, 18. avgusta. V poslanski zbornici je podal Lloyd George poročilo o državni konferenci, katere so se udeležili ministrski predsedniki vseh dominionov in zastopniki Indije. Lloyd George je izjavil, da je prostovoljno sodelovanje, ki so ga ponudili različni dominioni med vojno vla-

di materinske zemlje, dokazalo, da britanska država ni le stvar fantazije, temveč dejanska resnica. Srečni smo, da moremo računati na sodelovanje zastopnikov svojih dominionov pri izvedbi državnih zakonov. Lloyd George je nato pojasnil različna vprašanja zunanje in britanske državne politike, s katerimi se je bavila državna konferenca. Glede angleško-japonske zveze je izjavil Lloyd George, da ni naperjena zoper nikogar, gotovo pa ne zoper Zedinjene države. Anglija hoče živeti z Zedinjenimi državami v istem soglasju kakor z vsemi drugimi državami. Sicer pa bi bilo Angležu težko smatrati Američana za inozemca.

Same dobrote.

Vipavsko, 17. avgusta.

Naše kmete na Vipavskem je posebno hudo zadela naredba, da sme ostati neobdavčenega samo 1 hl vina na osebo in za eno leto, od vsega drugega vina pa mora ubogi vinogradnik plačati — hočeš, nočeš, moraš — 15 lir pri 1 hl. Tu nihče ne vpraša, ali ti bo dotično vino ostalo v kleti, ali te je pridelovanje več stalo kot je vino vredno, ali je dovolj 1 hl vina na osebo. Ne — država potrebuje denarja in ko si že plačal davek od zemlje, plačaj še od tistega pridelka, ki ga sam zaužiješ, ali ti vsled razmer ostane neporabljen v kleti.

Naj bi država kje drugje poiskala dohodkov, naj bi znižala število uradnikov, naj bi omejila luksus, ki se širi povsod med njimi bogataši in oficirstvom, ki se vozi kot v zasmeh po naši deželi, kot prav pravi »Goriška Straža« v zadnji številki. Že itak komaj dihamo pod novimi davki, zato ne bomo nikoli pozabili besed nekega ministra v rimski zbornici: »Edino v novih pokrajinah bi se še dalo naložiti kaj davkov.« Iz teh besed je jasno razvidno, na kakšen način se bližamo boljšim časom. Na ta način bodo našega človeka gospodarsko uničili, kako naj se potem še vzdrži narodno? Pridelovanje vina je vsak dan dražje, konkurenca laških vin vedno hujša, izvoza ni, danes pa še ta davek na — nič. Same dobrote. Naši ljudje ne vzdihujejo zaman: »Rapallo, Rapallo, kam si nas pripeljalo!«

Druga posebna dobrote se še vedno kaže v posebnem načinu postopanja naših orožnikov, ki delajo z nami kot s kakimi oboroženimi mohamedanskimi uporniki v Tripolisu. Zadnji slučaj so Goče pri Vipavi. Fantje so se stepli gredoč s košnje domov. Dva fanta z Goč sta bila poleg, a se pretepa nista udeležila. Vendar so prišli orožniki zvečer in so ju hoteli aretirati. Ljudje so dejali, naj pridejo čez dan ponje, da ju v nočni temi ne bodo pretepli. (Našemu ljudstvu so metode naših orožnikov že dobro znane.) Res so prišli jutraj, toda kaj se je zgodilo. Suvali so jih s puškinimi kopti. Ljudstvo se je ogorčeno uprlo proti temu in orožniki so morali s streljanjem zbežati. Kaj se je potem zgodilo, vemo že iz podobnih slučajev. Vršilo se je obleganje vasi, mnoge aretacije, menda je zaprtih do 25 oseb, ki se jim v zaporih ne godi bogve kako dobro, to lahko sami izprevidimo. In če bodo morda vsaj malo hitreje zaslišani kot predniki v podobnih slučajih, se morajo zahvaliti le našim poslancem, ki so z uspehom intervenirali za takojšnjo zaslišbo in izpustitev zaprtih ljudi, ker je med njimi brez števila nedolžnih.

Dobrot bi lahko našli še in še, a bodi za enkrat dovolj!

Politične novice.

Prisega kralja Aleksandra. Predsednik narodne skupščine dr. Ribar je včeraj dospel v Belgrad. Tudi mnogi drugi poslanci so prišli v prestolnico. Zdi se, da se je opustila misel, da bi kralj Aleksander prisegel na ustavo pred posebno delegacijo narodne skupščine v Parizu. Kralj bo prisegel, kadar bo ozdravel in prišel v Belgrad. Dotlej pa bo ministrski svet po ustavi vršil kraljevsko oblast.

Dohod ministrov v Belgradu. Belgrad, 18. avgusta. Danes popoldne sta na brzojavni poziv odpotovala iz Sarajeva v Belgrad muslimanska ministra dr. Mehmed Spaho, minister za trgovino in industrijo, in dr. Hamzija Karamehmedović, minister za narodno zdravje. Sedaj se v Belgradu zbrani vsi ministri, razen ministra za konstituantno dr. Marka Trifkovića, ki se nahaja v kopalnici v Nemčiji. Njegov prihod se pričakuje tekom jutrišnjega dne. Muslimanska ministra ter ostali ministri, ki še niso položili prisige zvestobe novemu kralju, bodo zapriseženi na eni izmed prvih sej ministrskega sveta.

Stojan Protić v Zagrebu. »Jutarnji list« javlja, da je včeraj iz Rogaške Slatine prišel v Zagreb bivši ministrski predsednik Stojan Protić. Včeraj je konferiral z več osebnostmi in odpotuje danes na Plitvička jezera, odkoder se bo vrnil jutri in takoj nadaljeval pot v Belgrad.

Izpraznitev Baranje. Po vesteh iz Pariza je konferenca veleposlanikov sklenila, da pozove belgrajsko vlado, naj takoj izprazni zasedeno ozemlje Madžarske po odredbah trianonske mirovne pogodbe.

Sodba uglednega francoskega lista o naši ustavi. Dr. Mitkovitch objavlja v »Journal des Debats« 17. avgusta t. l. daljši članek o ustavi kraljevine SHS. Članek je očividno prijatelji radikalno-demokratske koalicije, smatra ustavo za zadosti dobro, da zagotavlja obstoj in nadaljnji razvoj države in meni, da smemo z njo vsaj za enkrat biti zadovoljni. Kljub temu pa ne prikriva njenih slabih strani, o katerih pravi doslovno: »V celoti je ta ustava menj demokratska nego sta bili prejšnji ustavi srbskega kraljevstva iz leta 1889. in 1903. Prerogative krone so preširoke, centralizem je preveč izražen, svoboda tiska omejena, kontrola parlamenta nad vlado nezadostna, odgovornost ministrov iluzorična.« Članek tudi izrečno naglašja, da s to ustavo Hrvati in Slovenci nikakor niso zadovoljni in da se je pri ustvarjanju te ustave jasno videlo, da manjka naši državi državnikov s širokim pogledom. Med vlado in ljudstvom ne vlada nobeno medsebojno zaupanje, ker so vladni možje sami navadili ljudstvo, da ne čuti spoštovanja do postave. Dr. Mitkovitch, ki ne pozablja omeniti, da se je ustava sklenila samo s 13 glasovi večine, katerih bi vlada ne bila dobila, da ni plačala muslimanom 300 milijonov dinarjev, opominja vlado, naj ostavi režim nepotizma in protekcionizma, ki je že stari Srbiji prinesel toliko škode. Sodba člankarja je temveč vredna, ker sicer ni nasproten sedanji večini in se tolaži z bližnjo bodočnostjo, ki prinese po njegovem mnenju pametno evolucijo v smislu ljudskih želj in potreb. — Kakor se vidi, se v inozemstvu ustava radikal-demokratske stanke presoja veliko bolj trezno in kritično nego bi to naivnim ljudem radi natvezli demokratski listi.

Podle insinuacije. V času, ko je vsled kraljeve smrti in odsotnosti novega kralja politični položaj v naši državi tak, da se je treba skrbno ogibati vsakršnim notranjim težavam — kakor je to dobro poudaril tudi »Obzor« — se demokratsko časopisje ne pomišlja, da hujska dalje proti slovenski in hrvatski ljudski stranki in jo dolži zveze s sovražniki naše države v inozemstvu. Te dni se je vršil v Gradcu nekaj mednarodni katoliški kongres, za katerega jugoslovanski katoliški krogi niso izvedeli preje nego se je vršil in o katerem smo prinesli dve kratki notici, povzeti iz inozemskega časopisja. Sicer pa se tega shoda ni udeležil noben jugoslovanski katoliški politik ali kulturni delavec, kateri bi imel kakšen mandat ali pravico kogarkoli zastopati. Dokler se mentaliteta tistih avstrijskih krogov, ki so ta shod aranžirali, korenito ne izpremeni, nimajo jugoslovanski katoličani sploh nobenega povoda se takih akcij udeleževati. Dasi je to moralo biti vsakemu poštemu človeku a priori jasno, se »Riječ« od 19. t. m. ne sramuje kleветati »klerikalno« ozozicijo kakor da je z graškim mednarodnim kat. shodom v zvezi, čeprav ne navaja niti enega dokaza. Pač pa citira neki članek »Reichspost«, katere mi že pol leta nismo videli, ker je v naši državi prepovedana. Čudno, da demokratska uredništva dobivajo list, katerega je prepovedano ne samo čitati, nego sploh sprejemati in hraniti. Sicer pa nas to veliko ne zanima, pribiti se pa mora način take politične borbe, kakor si jo dovoljujejo listi »državotvorne« stranke ob smrtnem odru kralja, menda v svrhu »konsolidacije« države.

Slaba vest samostojnežev. Poslanec Kušar je na St. Vidskem »taboru« samostojnežev zagovarjal »klub samostojnih seljaka«, da nima nič krivde na tem, da je vlada kupila mohamedance na račun davkoplačevalcev za 1.200.000.000 kron, ker da so samostojneži vstopili v vlado, ko je bila ta kupčija že sklenjena! Kako naivno! Samostojneži so se za vstop v vlado pogajali isto asno kakor mohamedanci in bi morali vstop v tako vlado odkloniti. Nasprotno! Vlada ni kupila samo muslimanov, ampak tudi samostojneže. — Zakaj ni povedal g. Kušar, koliko in kaj da so dobili pri tej kupčiji?

Lažej kakor »Kmetijski list«. Bodo ljudje kmalu začeli očitati notoričnim lažnivcem. Ni je namreč številke »Kmetijskega lista«, v kateri ne bi bilo kake laži in farbanja. Zadnja številka je objavila celo laž, da je dr. Korošec podpisal davke, ki nam jih nalaga sedanja vlada, da je on svoj čas naročil v Ameriki slab fižol. Samostojneže opozorimo, da vzamejo v roke »Uradni list« z dne 2. avgusta 1921, prelistajo začasni zakon o proračunskih dvanaestinah in pogledajo na podpise ministrov, med katerih imeni se bliščita dr. Kukovec in Pucelj.

Zopet prepovedani listi! Ministrstvo za notranje stvari je s sklepom od 14. avgusta t. l. prepovedala v naši državi razširjanje listov »Tribuna Sanatului« in lista »A Nap«, ki izhaja v Temešvaru, ker pišeta proti interesom naše države.

Silno poceni reklamo za čisto italijanske namene v Albaniji si je privoščil »Il Piccolo della Sera«. Priobčil je intervju z nekim »znanim in vplivnim Albancem«, čigar ime seveda previdno zamolči, ki se pa koncem intervjuja pokaže kot sila slab Albanec, zato pa kot temnavdušnejši

Zlatomašniku veleč. g. Fr. S. Cizeju.

(Piše dr. K. V.)

Prekrasna šaleška dolina obhaja prihodnjo nedeljo dne 21. t. m. v Šmartnu pri Velenju izredno lepo svečanost. Zeleni griček z župnijsko cerkvico sv. Martina bode zbral velikanske množice ljudi od blizu in daleč; iz cele Saleške, Savinjske, Mislinjske doline bodo prišli prijatelji, znanci in častilci sivolasnega častitljivega moža, da se z domačimi župljani, ki so nad vse vdani svojemu dušnemu pastirju, zahvalijo Vsemogočnemu za veliko milost, ki jo je izkazal zlatomašniku veleč. g. Fr. Cizeju.

Smelo trdimo, da se ne veselijo samo župljani in prebivalci bližnjih dekanij tega slavlja, da ne pošiljajo iskrene pozdrave in častitke le zlatomašnikovim sobratje, častita duhovščina, temveč nebroj prijateljev in znancev v širni Sloveniji se spominja te dni moža, ki je užival in uživa pri vseh ljudeh brez razlike strank, brez razlike stanov največje spoštovanje, katerega častijo povsod, ga ljubijo kakor svojega najboljšega prijatelja in ga čislajo kakor svojega očeta in vsestranskega svetovalca.

Domači župljani se pa čutijo nad vse srečne, da zamorejo pri tej redki slovesnosti izkazati svojemu dušnemu pastirju svojo globoko vdanost in odkrito hvaležnost radi velikih zaslug, katere si je g. zlatomašnik pridobil s svojim neumornim in požrtvovalnim delom v župniji, kakor tudi v občini velenjski.

Zlatomašnik zasluži, da mu postavimo trajen spomin. Farani in občani so ga že zdavno počastili z največjo častjo, ki jo

more dati občina, z imenovanjem častnega občana velenjskega. Ta čast pomenja mnogo več, kakor razni križci in odlikovanja, zakaj jasno priča, da je deloval za ljudstvo, da je branil vsepovsod v zastopih težnje trpečih, ki iščejo zaslonbe in podpore. Zato storimo tudi mi le svojo dolžnost, če se spominjamo v javnosti njegovega delovanja.

G. zlatomašnik se je rodil 24. januarja l. 1846. na Gomilskem v Savinjski dolini. Obiskoval je gimnazijo v Celju; bil odličen dijak, njegova spričevala, po večini z odliko, pričajo o izredni nadarjenosti in temeljitih vsestranskih študijah. Posvečen je bil po dovršenih bogoslovnih študijah v Mariboru 20. julija leta 1871. Nameščen je bil zaporedoma: od 20. avgusta 1872 do 14. februarja 1878 kot drugi kaplan v Škalah, od 15. februarja 1878 do 20. januarja 1881 v Št. Pavlu pri Preboldu, od 21. januarja 1881 do 30. aprila 1881 ravnatelj kot provizor in do 28. februarja 1882 zopet kot kaplan; 1. marca 1882 je prišel za kaplana na Sladko goro, kjer je ostal do 17. maja 1887. Prvi kaplan na Laškem je bil od 18. maja 1887 do 31. maja 1888. Tedaj se ga je lotila huda bolezen, zbolel je na legarju in je živel, dokler ni okreval, v Celju od 1. junija 1888 do 14. septembra 1889 pri očetih kapucinih; 15. septembra 1889 je postal provizor v Jurkloštru in župnik v Jurkloštru 1. januar. 1891, kjer je ostal do 4. marca 1893. Od 5. marca 1893 je župnik pri Sv. Martinu pri Velenju in je bil med tem časom od 3. avgusta do 30. novembra 1908 dekanjski administrator.

To so suhoparne številke službovanja

zlatomašnikovega. Živo sliko njegovega življenja si zasnujemo, če se zamislimo globlje v človeško življenje in preudarimo, kako obsežna je doba 50 let, koliko veselja pa tudi gorja, koliko skrbi in bridkosti doživi človek v preteku pol stoletja, zlasti če zavzema tako odgovorno mesto dušnega pastirstva in se peča ne le z delom za cerkev, ampak tudi z javnimi zadevami v prid in blagor svojega ljudstva.

Vsi prijatelji in znanci vidimo v zlatomašniku, ki opravlja župnijo že skoro 30 let, le najlepše čednosti, ki ga povzdigujejo in slavi. Častimo ga kot vzornega duhovnika, ki je kot dušni pastir storil svojo dolžnost v slavo Bogu in cerkvi. Spoštujemo ga kot vzor moža, ki je imel vedno dobro srce za trpeče ljudstvo. Ubožci ga priznavajo za velikega dobrotnika, ki je imel vedno odprte roke, da bi olajšal njih bedo. Občudujemo ga kot moža velikega in trdnega značaja, ki je bil vedno dosleden svojim načelom in neupogljiv, če je šlo za pravice slov. naroda in če se je bilo treba boriti za pravice slov. jezika. Svojim prijateljem in znancem je bil vedno odkritosrčen, zato priljubljen povsod. Vsaka vesela družba ga je imela rada v svoji sredini, zakaj on je s svojo priključnostjo vsikdar povečal veselje in družabno življenje.

Ni nam treba še vsestranski popisovati njegovega javnega delovanja v Saleški dolini, ker vemo, da je bil zlatomašnik, odkar je prišel v svojo župnijo, vedno v ospredju, naj si bode v okrajnem zastopu ali v občini. Brez njegovega modrega nasveta se ni v teh zastopih v teku 30 let

skoro ničesar ukrepalo. Poslušali so povsod radi njegove modre nasvete, ker so poznali njegovo nesebično delo za splošni blagor. Bil je po pravici v Saleški dolini politični vodja Slovenske ljudske stranke, oziroma Slov. kmečke zveze. Za stranko je mnogo žrtvoval materialno in z lastnim delom.

V zadregi smo, ali naj višje cenimo zlatomašnikovo spretno gospodarstvo ali njegovo postrežljivost in neizmerno gostoljubnost. Zlasti je znan zlatomašnik daleč na okrog kot izvrsten sadjerejec in kot izbojen kletar, kar je posebno povzdignilo njegovo gospodarstvo. Živinoreja je donášala glavni dohodek za kritje raznih stroškov. Če prideš v župnišče v Šmartnu, se ti dozdeva, da si prišel med ljudi, kakor ti jih slika v živih podobah starodavna bajka. Zlatomašnik in njegova sestra Pepca živita kakor Filemon in Bavec: Molita Boga, delata vedno lepo sporazumno, stara Pepca lepo streže bolehnemu zlatomašniku, največja sreča vlada med njima.

V nedeljo, ko bode pel veleč. zlatomašnik zlato mašo, se bode z njim zahvalilo Vsemogočnemu Bogu tisoče in tisoče vernikov za milost, ki jo je skazal njemu. Vroč molitev bodo molili vsi častilci, prijatelji in znanci zlatomašnikov, da ga ljubi Bog še ohrani krepkega in ga pusti še nadalje uživati nekaljeno srečo. Zlatomašniku pa kličemo polni radosti in veselja vsi, ki ne moremo prisostvovati tej lepi svečanosti: Bog Te blagoslovi in ohrani mnoga leta, da bodeš zamogel v nekaljeni sreči še dalj časa uživati sadove svojega dela.

italofil. Da taka plačana kultura poje slavošpeve Italiji in da proslavlja, da je Italija ugrabila Albanijo otok Saseno, je naravno, saj je plačan za svoje izdajstvo. Vseeno pa je več ko smešno, če ponatis-kuje »Piccolo della Sera« neumno laž, da niso Arnavti bojevali in da so najmiroljubnejši ljudje. Ti junaki zasede, ti profesionalni roparji doživijo, da jih hvali laški dnevnik kot miroljubne ljudi! V skladu s to trditvijo so tudi druge trditve »Alban-«ca, od katerih zasluži omembo le še ona, ki odkriva laške namene. Italijanski Albanec pravi namreč, da so Albanci radi tega za italijanske pravice ob morski obali Albanije, ker imajo tako Italijani možnost, da pritisejo na Južoslavijo. Tako je na-iven Albanec izblebetal! »ke namene in povedal jasno in odkrito, da nima Italija v Albaniji nobenih življenjskih interesov, ampak le napadalne namene proti Južoslaviji. To je sicer že davno znano, toda sedaj je naravnost dokumentirano.

+ Irsko vprašanje se je zelo nevarno zasukalo. Kakor objavlja Lloyd George, je Anglija ponudila Irski statut, kakor ga imajo dominioni, popolno zakonodajno in finančno avtonomijo, lastno armado, orožništvo in policijo. Stavlja pa sledeče pogoje: 1. Kontrolo nad irskimi vodami ima izključno kr. britanska vojna mornarica. 2. Število irske armade mora biti proporcionalno številu angleške. 3. Komunikacije na kopnem in v zraku in svrhu obrambe Anglije morajo biti slednji vedno na razpolago. 4. Irsko bo prispevala k armadi, namenjeni za obrambo cele države. 5. Niti Anglija niti Irsko ne smeta uvajati prohibitivnih tarifov na blago. 6. Irsko prispeva k poravnavi skupnega državnega dolga. 7. Vprašanje Ulstra Angliji nič ne briga. — Irski sinfajnovski parlament pa se je postavil na nepomirljivo stališče in zahteva neomejeno odvisnost. »Times« piše: »Ako irski parlament angleške ponudbe končno odkloni, pomeni to začetek borbe, kakršne še ni videla naša zgodovina.«

+ Angleške grožnje Ircem. Kabinet se je 18. t. m. dopoldne sestal k seji, da se posvetuje o irskem vprašanju. »Evening Standard« doznava, da ne namerava vlada niti, ako pride do preloma pogajanj z Irsko, ukiniti premirje. Ako bodo sinfajnovci nasilno nastopali, bo vlada pozvala odgovorne sinfajnovske oblasti, naj to preprečijo. Ako se izkaže, da so potrebne vojaške odredbe, bodo te ostreje kakor so bile doslej, in bodo združene s pomorsko blokado.

+ »Zveza anglosaksonskih narodov«. Konferenca britanskih dominionov v Londonu je zaključena. Nekateri angleški krogi so mislili, da bo ta konferenca pripravila tla za ustavo, ki naj bi s temeljnimi zakoni vezala medseboj vse bivše angleške kolonije z Anglijo. Do tega pa ni prišlo; nasprotno, dominioni so po svojih zastopnikih izjavili, da jim ustave sploh ni treba in da celo za slučaj skupne obrambe ni treba drugih vezi kakor skupnost krvi in gospodarskih interesov. Dominioni so zoper vsako konstitucionalno federacijo in so za svobodno zvezo anglosaksonskih narodov.

+ Čičerin, sovjetski komisar za zunanje zadeve, je podal zelo zanimivo izjavo, katero priobčujeta v pariški »Humanité« francoska komunista Monzet in Julien, ki sta se pravkar vrnila iz Rusije. Čičerin pripoveduje, kako se sovjetska vlada že počenši spomladi 1918. leta trudi, da pridobi evropski velekapital, da za ceno ugodnih koncesij pomaga vpovstaviti narodno produkcijo na Ruskem. Najprej se je obrnila sovjetska vlada na norveškega bankirja Hannevika, ki ima zveze s kapitalističnimi »mastodonti«, Angležem lordom Rhondom in Amerikancema Robertom Dollarjem in Morganom. Obenem je sovjet vprašal Nemca Stinnesa in kolonela Robinsa, ne bi li hoteli investirati nemški in ameriški kapital v Rusiji, za kar smo jim obljubili tako visoke profite, da so sami izjavili, da bi mogli biti z njimi zadovoljni. Ker ni bilo pravega uspeha, je Krasin odšel v Anglijo. Z rezultati njegove misije Čičerin ni posebno zadovoljen, čeprav so Angleži že začeli zlasti z eksploatacijo arhangelskih lesnih bogastev. Čičerin ne razume, zakaj se angleški velekapital boji delati z Rusijo »kšefte«; sicer Rusija upa, da se bo evropski velekapital razsul, toda to je stvar bodočnosti, zaradi katere si Angležem ni treba delati za enkrat prevelikih skrbi; denarja bi v Rusiji dovolj zaslužili, dokler izbruhne »svetovna revolucija«. Najbolj pa želi Čičerin, da se začne trgovinski odnosi s Francijo. »Ako francoska vlada spremeni svojo politiko napram nam, bomo z odprtimi rokami sprejeli vsakega francoskega trgovca in industrialca, ki nam bo stal resne ponudbe.«

+ Krvava žetev v Ukrajini. Iz Lvova se nam poroča: Boljševiki so koncentrirali 20 konjeniških divizij v Ukrajini, da prisilijo kmete k oddajanju žita. V isto svrhu je mobiliziran ves železniški material in pojačeno nadzorstvo nad progami. Vendar se dogajajo večkrat uspešni napadi ukra-

jinskih vstašev, ki polovijo transporte in minirajo mostove. Bukrejev, vojaški diktator v Ukrajini, je izdal povelje, po katerem se imajo vse vasi v okrogu desetih vrst okoli mesta vstaje pokončati in po 25 uglednih prebivalcev ustreliti. Vstaja se hitro širi in se je že vnela tudi v okraju Vinica. V postaji Kazjatin je došlo do poraza nekega oddelka Čerezvčajke, ki so ga pobili delavci na transportu soli. Sovjetska vlada kani prodati ukrajinski ječmen in mesto njega uvoziti žito; »Izvestija« pišejo: »Če se nam posreči izvoziti preko Odeše 60 milijonov pudov ukrajinskega ječmena, bi zato lahko uvozili preko Petrograda 45 milijonov pudov žita.«

+ »Narodni svet« v Moskvi. Iz Revala se poroča: V Moskvi se baje organizira »Narodni svet« kakih 300 pristašev vseh strank (tudi oktrobristov) skoro nemoteno; zelo verjetno je, da bodo svojčas prevzeli vlast od sovjetov. I člani sovjetske vlade so v tem Narodnem svetu. Tuji podaniki bežijo iz Moskve; dočakuje se prevrat. Iz gubernije Stavropol odhajajo nemški kolonisti. V skrajnem obupu prodajajo kmetije in potujejo proti jugu; zamenjava se navadna celo posestvo za konja z vozom. Gotovega cilja ni. — »Ekonomičeskaja Žizn« javlja, da stane pridelovanje 1 grama zlata v Uralu dvainpolkrat toliko v odgovarjajoči zlati valuti.

+ Nemška moralna ofenziva. Na Nemškem so se začeli zbirati najboljši duhovi, da z odločnim nastopom razbijajo »moralno defenzivo« nasprotnikov nemškega naroda. Ustanoviti hočejo zaseben »zavod za zunanje stvari« z lastno poročevalsko službo. To tiskovno podjetje naj skrbi za to, da se vsemu svetu jasno dokaže sokrivda entente na svetovni vojni in njenih nepotrebnih grozotah; pobija naj napačne vesti o Nemčiji in razširja absolutno zanesljiva in resnična poročila o vseh stvareh, ki tičejo Nemčije in nemškega naroda. Okoli tega zavoda se morajo združiti vsi najboljši nemški duhovi, moške, ki tudi v inozemstvu živijo brezporojno zaupanje in spoštovanje. Narod mora žrtvovati gmotna sredstva za zavod, a najboljši njegovi sinovi duševne moči in čas. Tako piše princ Maks Badenski v avgustovem zvezku »Deutsche Revue«.

+ Agrarna vstaja v Grčiji. V Tesaliji se je začelo resno agrarno gibanje. Liberalna stranka je svojčas izdelala zakonski načrt o razlastitvi veleposestev, takozvanih čiflikov, ki pa ni prišel v razpravo. Ker nova Konstantinova vlada ne kaže resne volje, da zadovolji prebivalstvo, ki je sicer zelo rojalistično, so kmetje zdaj posegli po samopomoči. Ko so prišli orožniki, da rekvirirajo od kolonov desetino od žetve, ki pripada veleposestnikom, so jih kmetje sprejeli s kamenjem in streli. Vlada je poslala v Tesalijo vojaška ojačenja.

+ Stalno mednarodno sodišče. Tiskovni urad zveze narodov javlja, da je obstoj stalnega mednarodnega sodišča zagotovljen, ker se je izjavilo zanj 24 držav.

Dnevne novice.

— Povodom smrti Nj. kraljev. Veličanstva kralja Petra I. je deputacija vodstva SLS izrazila g. kraljevemu namestniku Ivanu Hribarju sožalje za prošnjo, da blagovolji to sporočiti na najvišje mesto.

— Za spomenik kralju Petru. Splitski občinski odbor je sklenil, da jutri predloži izredni seji občinskega sveta predlog, da se določi 100.000 kron za spomenik kralju Petru.

— Železniška nesreča. Ravnateljstvo južne železnice poroča: Dne 18. t. m. ob 5. uri popoldne je na prosti progi pri km 33.5-9 v neposredni bližini in sicer zahodno postaje Videm-Krško skočil s tira brzovlak, prihajajoč iz Dunaja, št. 507 s tenderjem in vsemi vozovi. Mrtev ali ranjen ni nihče. Pomožni vlaki so došli iz Zagreba, Zidanega mosta in Maribora. Promet bo 19. t. m. popoldne zopet vzpostavljen. Komisija, ki naj preišče vzroke iztirjenja, je na licu mesta. Začasno se ne da ničesar konkretnega domnevati, ker je bila progna na 250 metrov daljave raztrgana in so sledovi izbrisani, ter se tudi ne da več ugotoviti, ali so posamezne pokvare vzrok ali že posledice iztirjenja. — Tako se glasi uradno poročilo južne železnice, ki je v mnogih ozirih velenimivo. Da se dogajajo na železnica nesreče, da vlaki trčijo itd., to sicer ni nekaj vsakdanjega, ampak zgodi se. Redkokdaj, ali pa nikoli se še menda ni zgodilo, da bi bil skočil iz tira cel vlak! Navada je, da skoči iz tira stroj in potegne za seboj nekaj vagonov in slike takih iztirjenj so splošno znane. Toda tender z vsemi vozovi? Ravno tako je zanimiv podatek, da je bila progna raztrgana na daljavo 250 metrov. To je zelo nenavadna dolžina! To so okolnosti, ki dajo misliti in zato je izključeno, da bi krivda za to nesrečo zadelo južno železnico, kakor nekateri brez vsake stvarne podlage domnevajo. Mogoče se bo preiskovalni komisiji le posrečilo, da dožene kaj natančnejšega!

— Orient-ekspres je včeraj zjutraj vsled nesreče pri postaji Videm-Krško vozil po dolenski progi. Četrt ure za njim — ob tri četrt na 8. uro zjutraj — je tudi po dolenski progi vozil dvorni vlak.

— Beseda za bedno duhovščino. K našemu članku pod tem naslovom z dne 11. t. m. nam piše duhovnik iz Štajerske: Jaz vzamem svoj slučaj: Moja župnija šteje okoli 1600 duš in se šteje zaradi krajevnih razmer med večje kraje. Glasom izjave poverjenstva za uk in bogočastje z dne 14. septembra 1920, št. 3386, se meni nakazuje na kongruinim dopolnilu mesečnih 261 K 28 v. in na starostnih dokladah mesečnih 133 K 33 v., v skupnem znesku 394 kron 61 v. V teh mesečnih kronah je pa zadržana ali zapopadana tudi kaplanska hrana, za katero dobim, čujte in strmite, dnevno 3 K 65 v., reci in piši tri krone 65 vinarjev. To je res škandalozno! Z mesečnimi 394 K 61 v. naj sebe, kaplana, hišno, enega hlapca, eno dekle, pastirja in lepo število dninarjev redim oziroma plačam. Ali stvar ima še drugo interesantno plat. Postava z dne 19. septembra 1898 drž. zak. št. 176 in 16. septembra 1898 drž. zak. št. 205, § 10, se glasi (slovenskega teksta nimam): »Veränderungen in der Substanz des Pfründenvermögens, beziehungsweise des Lokaleinkommens, welche auf die Kongruanzergänzung aus dem Religionsfonde Einschuß haben, sind von dem betreffenden Seelsorgsgeistlichen mit möglichster Beschleunigung — im Wege des Ordinariates der Landesstelle anzuzeigen.« Kakor hitro je bilo ustavljeno izplačilo obresti avstrijskih obligacij, je nastopil gori citirani slučaj; bistveno so se spremenili dohodki duhovnikov. Jaz n. pr. in moj kaplan ne dobiva več obresti od rešene bernje — in vendar nam država ne nakaže primerne plačilnega dopolnila. Za mene znašajo te obresti letnih 501 K 74 vin. in za kaplana 512 K 48 v. Za marsikatero je to kaka bagatela — ali za nas pomeni to že znatno vsoto. Kar se tiče dopisov z uradi in uradnih ex offo matičnih izvečkov, jih pišem jaz kar na dotični uradni dopis — pa tudi velja.

— Gg. veroučiteljem v vednost. Mnogi gospodje veroučitelji se pritožujejo, da se jim ne izplača nagrada za poučevanje verouka. Bržkone niso naznanili višjemu šolskemu svetu svojih ur. Nagrada se izplačuje v polletnih obrokih (šteje se polletje po navadnem letu, ne po šolskem), tedenska ura po 70 K na leto (v mestih po 80 K) v smislu navedbe pokrajinske vlade z dne 14. februarja 1919, § 9. Za vsako polletje mora sporočiti pristojni župni urad za svoje duhovnike, na kateri šoli in koliko tedenskih ur verouka poučujejo, kar mora potrditi tudi šolsko vodstvo. To naznanilo se pošlje višjemu šolskemu svetu, knjigovodski oddelku. Tisti, ki so to doslej zamudili, naj naznanijo tudi za nazaj in se jim bo tudi vsa zaostala nagrada izplačala. Navesti se mora v naznanilu, za katero polletje se je nagrada nazadnje izplačala. Razen tega je važna tudi odredba višjega šolskega sveta z dne 23. nov. 1920, št. 11.623, ki določa sledeče: Počenši s 1. decembrom 1920 se bo izplačevala onim veroučiteljem, ki poučujejo bodisi na eni ali na več ljudskih šolah, kjer ni sistemizirano stalno katehetsko mesto, z ekshorto vred 20 tedenskih ur verouka, plača letnih 1600 dinarjev, na meščanskih šolah z meščanskošolsko doklado v smislu § 5 navedene navedbe in primerno draginjsko doklado. To velja za one veroučitelje, ki nimajo katehetskega izpita. Oni pa, ki imajo izpit, bodo pa na takih šolah, kjer ni sistemiziranega katehetskega mesta, prejeli letno 2400 dinarjev s primerno doklado. — Bridka resnica pa je, da se izplačevanje vseh teh raznih nagrad in plač kljub pravočasnim sporočilom zelo zavlačuje. Višji šolski svet opozarjamo na dejstvo, da so duhovniki marsikje glede dohodkov največ navezani ravno na nagrade za verouk in če se jim še te zadržujejo, pridejo v ne-ljube gmotne težave. — Duh. društvo »Vzajemnost«.

— Županstvo na Krki smatra zdaj po sprejeti ustavi izjavo za revizijo ustave in za avtonomijo Slovenije za protizakonito, za protidržavno izjavo. Zato je samostojnež Borštnik pri seji svoje kimačve komandiral, da so se morali takoj odstraniti, ko je prišel ta predlog na vrsto, da so s tem naredili sejo nesklepčno. Ko so naši zahtevali po § 42 o tem drugo sejo, je županstvo poslalo odlok, da je župan po § 54 dolžan take »protidržavne« predloge zabraniti in da zato ne bo sklical seje. Upamo, da bo litijsko glavarstvo po navodilu kr. namestnika drugačnih misli!

— Slovenske paralelke se vendar otvorijo v Gorici in sicer za prvi in drugi razred na ljudskih šolah v Kapucinski ulici, v ulici Mamela in pri Sv. Križu. Za 470 otrok je pač 6 razredov veliko, veliko premalo. Kakor moremo konstatirati, da je vse to še veliko, veliko premalo, tako pa priznamo tudi odkrito, da nas veseli, da je vsaj narejen začetek.

— Konferenca inspektorjev dela. Te dni se bo začela na Brodu na Savi konferenca vseh inspektorjev dela v naši

državi. Razpravljali bodo razna vprašanja, ki se tičejo delavstva. Dosedaj je prislopo semkaj že nekoliko inspektorjev na predkonferenco.

— Sestanek bivših prvih abiturientov kranjske gimnazije. Letos je poteklo 20 let, odkar je v Kranju popoina gimnazija. Prvi abiturienti tega zavoda se snidejo dne 4. septembra letos prvič po 20 letih v Kranju. Prihod v Kranj zjutraj, na to sestanek v gostilni P. Mayer, popoldne skupni izlet. Bivši kolegi, kateri so nas iz kate-regakoli vzroka predčasno zapustili, dobrodošli!

— Prireditve Pevske zveze v Kamniku se vsled smrti Njegovega Veličanstva kralja Petra I. preloži na poznejši čas. Zbore prosimo, da se kar naprej vadijo, ker se bo prireditve vršila s istim sporedom in po istem načrtu.

— Nečuvna skrunitev ostankov padlih vojakov. Italijanski listi poročajo, da so karabinjerji našli v bližini Trsta več vreč kosti vojakov, ki so padli na bojišču. Te kosti so bile namenjene za prodajo nekim tržaškim trdkam v industrijske svrhe. Policija je aretirala več oseb, ki so se že dalje časa pečale s tem vandalskim poslom.

— Avtomobilska nadloga. 16. t. m. je knez Windischgraetz v Trojanah smrtno nevarno povozil gluhonemega tesarja J. Korošca, kljub temu, da se mu je ta pravilno umaknil in je bilo to vrh klanca. — Prejšnji teden je drug avto povozil cestarja Hribernika in ga hudo poškodoval. Nek neznan avto je pa na Vranskem do smrti pobil ondodnega posestnika, potem pa po vitežko odpihal. — Gospoda ima kmeta za igračo, verižnikom se mudi na »kšefte«, postava pa spi —

— Nov list v Sloveniji. Izšla je 1. številka glasila pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo, ki se imenuje »Moj Dom« in ki izhaja vsak mesec. List bo zastopal interese hišnih posestnikov.

— Zahteva draginjske doklade za tri žene. V znani odredbi glede doklad za one člane rodbine, ki žive skupno in nimajo eksistence, stoji, da ima mož pravico do draginjske doklade za eno ženo. Ni pa rečeno, da samo za eno ženo. Na temelju tega je neki muslimanski uradnik vložil prošnjo, da se mu izplačujejo doklade za tri žene, ki jih ima. Finančno ministstvo je to prošnjo odbilo. Musliman se je pritožil na državni svet, ki še ni izrekel svoje odločitve.

— Padel z zrakoplova. Stotnik Nikola Miletić v Novem Sadu je s svojim aeroplanom tako nesrečno manevriral, da je zgubil ravnotežje in padel na tla. Pri padcu si je zlomil desno roko in zadobil nevarne poškodbe na glavi.

— Požar v tovarni za špirit. Pred par dnevi je v tovarni špirta v Kreki pri Tuzli v Bosni nenadoma zbruhnil požar radi kratkega stika elektrike pri destilaciji špirta. Velikemu naporu ognjegasev, vojaštva in delavstva se je posrečilo omejiti požar, ki je povzročil nad pol milijona kron škode. Tovarna je last dunajske tvrdke Bela Fischer in dr.

— Maščevanje delavcev. Ravnateljstvo električne centrale v Predvoru v Bosni je odpustilo zadnje dni večje število delavcev. Vsi protesti niso nič pomagali. Ko se je pred par dnevi vračal ravnatelj družbe zvečer proti domu, je bil napaden. Napadalec so ga tako močno pretepli, da so ga morali prepeljati v bolnico.

— Drzen vlom v tobačno tovarno na Reki. Pred par dnevi so neznani lopovi udrl v sobo ravnatelja tobačne tovarne na Reki, vlomili blagajno in odnesli 70.000 lir, ki so bile namenjene za izplačilo delavcem. Zdi se, da je vlom izvršila organizirana banda, ki je nedavno vlomila tudi v gledališče »Fenice« in tudi tam ukradla več deset tisoč lir.

Usmiljena srca prosimo, da blagovolijo darovati bodisi v denarju bodisi v živilih za revno rodbino, ki se je preživljala doslej z odpadki v klavnici in si s tem nakopala tuberkulozo. Vsi člani rodbine so oboleli na tuberkulozo. Darove sprejema upravištvo »Slovenca«, ki daje na željo tudi nadaljnja pojasnila.

— Požar največjega lesnega skladišča v Londonu. Požar, kakršnega ni videl London že desetletja, je divjal pred tednom dni na vzhodni strani londonskega mesta, kjer je imela svoja skladišča tvrdka Glicksten & Son. Tvrdka je inserirala popraševanje po delavcih, ki bi prenašali les. Na to ponudbo se je oglasila množica nezaposlenih delavcev z vseh koncev metropole. Več ko 2000 se jih je nabralo pred vrati skladišča že ob 6. uri zjutraj. Mnogo jih je prihitelo tja že prejšnji dan ali pa sredi noči. Množica je narasla kmalu na 5000 mož. Izprva so se delavci kratkočasili s pomenki in prepevanjem. Naenkrat je počil glas, da so vsa prazna mesta že zasedena, in to je bil začetek pojavov nezadovoljnosti med utrujenimi in lačnimi čakalci. Ti pojavi ozlovoljenosti so polagoma prehajali v glasne grožnje. Ko je jelo padati kamenje in se mešati s črepinjami oken omenjene veletrgovine, je bila obveščena policija. Ali preden je ta prišla do skladišča v zadostnem številu, so

bila vlomljena vrata, ki so držala na dvorišču. Namah je švignil visok plamen proti nebu in kmalu je bila vsa ogromna množina lesa v morju plamenov, proti katerim je bil ves trud ognjegašev brez pomena. Požar je bil tako silovit, da ga gledalci na drugem bregu Temze niso mogli prenesti. Mnogo golobov je padlo s sežganimi krili dol, dasi so letali visoko gori v zraku.

— **III. Porotno zasedanje** se prične pri deželni sodišču v Ljubljani v ponedeljek, dne 29. avgusta zoper Marijano Krekovo in Katarino Aleksejevičovo zaradi hudodelstva umora; na torek, dne 30. avgusta 1921 zoper Jakoba Avšiča zaradi hudodelstva požiga in zoper Alb. Schlegla zaradi hudodelstva goljufije; na sredo, dne 31. avgusta 1921 zoper Martina Ravnikarja zaradi hudodelstva uboja in zoper Martina Guzelja zaradi hudodelstva ropu; na četrtek, dne 1. septembra zoper Ljudevita Kosa in pa zoper Julija Derganca zaradi hudodelstva tatvine, ena razprava se na ta dan še razpiše; na četrtek, dne 2. septembra zoper Mihaela Friškoveca zaradi hudodelstva umora in zoper Jerneja Spirna zaradi hudodelstva uboja; na soboto, dne 3. septembra je razpisanih več razprav zaradi pregreškov zoper varnost časti izvršenih po tiskovinah; na ponedeljek, dne 5. septembra zoper Alojzija Tomaziča zaradi hudodelstva umora in na torek, dne 6. septembra zoper Florijana Muleja in Franceta Meršola zaradi hudodelstva umora. Daljše razprave se še odrede, čim postanejo obtožnice pravno-močne.

— **Izžrebani porotniki.** A. Glavni porotniki: Potočnik Fran, posestnik, Dovje 9; Kreger Jakob, mizar, Vižmarje 2; Logar Josip, posestnik in trgovec, Kranj 117; Lasnik Boštjan, posestnik in pek, Tržič 106; Setnikar Andrej, kolar in posestnik, Dravljice 19; Bratovž Vido, tovarnar, Zg. Gornje 37; Trnovc Ivan, mizar, Brod 11; Zarnik Jožef, posestnik, Krtina 49; Benet Anton, posestnik, Rateče 23; Doplakar Ivan, posestnik in mesar, Glince 140; Čepcon Janez, posestnik, Horjul 1; Papler Franc, lesni trgovec in strojar, Doslovče 10; Benko Ivan, posestnik, Mlino 50; Hlebs Jernej, posestnik in zidar, Hradcekega vas 54, Ljubljana; Bajec Anton, posestnik in vrtnar, Ljubljana, Tržaška cesta 34; Drese Oton, tovarnar in posestnik, Ljubljana, Lončarska steza 2; Selan Jožef, posestnik, Dobrunje 44; Drašlar Ivan, posestnik in gostilničar, Dole 27; Remžgar Ivan, posestnik in gostilničar, Zerovnica 50 (Cerknica); Kebe Matevž, posestnik, Dol. Jezero 16 (Cerknica); Urbas Janez, posestnik, Cerknica 116; Otoničar Luka, posestnik, Cerknica 110; Galle Franc, graščak, Bistra 1 (Vrhnika); Klopčič Janez, posestnik, Moravče 15 (Brdo); Zupan Fran, posestnik, Smokuč 37 (Radovljica); Salberger Josip, posestnik, Tržič 86; Müller Viktor, posestnik in trgovec, Zagorje 15 (Litija); Znidar Ivan, posestnik, Nomenj (Radovljica); Črtanc Fortunat, trgovec, Vače 30 (Litija); Silbar Janez, posestnik, Misače (Radovljica); Izgoršek Franc, mizar, Šmartno 34 (Litija); Prašnikar Jožef, posestnik, Izlake 19 (Litija); Prešeren Janez, posestnik, Zasip 45 (Radovljica); Dimnik Miha, posestnik, Jarše 6 (Ljubljana); Toman Janez, posestnik, Selo 20 (Radovljica); Hribar Jakob, posestnik in gostilničar, Izlake 42 (Litija). — Namestniki porotnikov: Ostrelč Fran, trgovec, Vegova ulica 12; Kunc Viktor, fotograf, Bethovna, ulica 6; Suva Vojteh, posestnik in trgovec, Jenkova ulica 9; Lebar Ivan, čevljar in posestnik, Jenkova ulica 9; Marinčič Fran, podjetnik in posestnik, Glince 207; Ferant Anton, vrtnar, Ambrožev trg 3; Jaklič Ludvik, mizar, ki mojster, Hranilnična cesta 12; Cihua Josip, trgovec, Stari trg 1; Zorman Franc, posestnik in trgovski uslužbenec, Vodmat 10, vsi v Ljubljani.

— **Sprejem invalidov v pouk na raznih šolah v Sloveniji.** Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za socialno skrbstvo invalidski odsek bo sprejel v svojo oskrbo večje število siromašnih invalidov, ki bi želeli obiskovati razne šole v Sloveniji. V poštev bi prišle v prvi vrsti te-le šole: Tehniška srednja šola (poprej Obrtna šola) v Ljubljani, Drž. trgovska šola v Ljubljani, Vinarska in sadijska šola v Mariboru, Rudarska šola v Celju, Meščanska šola v Celju, Orglarski šoli v Ljubljani in Celju, itd. Invalidi, ki bi želeli obiskovati omenjene šole in so zato fizično in po predizobrazbi sposobni, naj pošljejo tozadevne prošnje z vsemi potrebnimi prilogi in izvidom nadpregleda »Pokrajinski upravi za Slovenijo, oddelek za socialno skrbstvo«, invalidski odsek takoj, najpozneje pa do 1. septembra t. l. — Invalidi, ki žele obiskovati Tehniško srednjo šolo v Ljubljani, se opozarjajo na razglas ravnateljstva omenjene šole v Ur. l. št. 93 od 8. avgusta t. l. — Pogoji za sprejem učencev v Vinarsko in sadijsko šolo v Mariboru so objavljeni v listu »Kmetovalec« št. 13 od 15. julija t. l. — Za sprejem v Rudarsko šolo v Celju se zahteva fizična sposobnost za vsako delo pod zemljo in da je dotičnik bil zaposlen kot rudar 4 leta. Vsi invalidi, ki bodo sprejeti v omenjene

šole, bodo za ves čas pouka v oskrbi invalidskega odseka in sicer: invalidi v šolah v Ljubljani ali Celju bodo v staležu invalidskih domov v Ljubljani ali Celju; invalidom v drugih šolah pa se bo izplačeval vsakokratni menažni relutum kot podpora za oskrbo, če niso v oskrbi tamšnjih šol oziroma zavodov, katere stroške krije invalidski odsek. — Ker so pa sredstva, s katerimi razpolaga invalidski odsek zelo skromna, se bodo sprejeli v brezplačno oskrbo za časa šolanja le invalidi z najmanj 50% del nezmožnosti, ki so sami kakor tudi njihovi stariši brez vsakih sredstev, kar morajo dokazati z ubožnim spričevalom.

— **Srbi v Sloveniji.** Nedavno je napravilo izlet v Slovenijo nekaj dijakov realne gimnazije v Rumi pod vodstvom prof. Zelenka. S pomočjo Slovenskega planinskega društva so tekom malo dni prepotovali vse znamenite predele Slovenije in si ogledali vsa večja mesta ter se preko Zagreba srečno vrnili domov. Ob tej priliki poroča novosadska »Zastava«: »Dijaki ne morejo prehaliti naravnih lepot Slovenije, pa tudi gostoljubja in pomoči, ki so je bili povsod v Sloveniji deležni.« Potem poroča »Zastava« podrobneje o izletu in dodaja: »Ne glede na vžitek, ki ga nudijo izleti v lepe kraje, je treba naglasiti posebno eno korist: ljubezen in zavest za edinstvenost našega naroda in naše države. Vsega tega ne moremo pričakovati, dokler se ne spoznamo med seboj.« Kadar se v Južni Srbiji — zaključuje list — ki je istaklo lepa izvršila pogoji, ki bodo omogočili njih obisk (prenočišča, vodniki itd.), bodo Srbi Slovencem vrnili njihovo gostoljubje; dotlej pa tisti, ki so videli divni Triglav in okolico, ne bodo pozabili Gregorčičevih besed: Nazaj, nazaj — v planinski raj!

— **Zdravstveni teden v Mariboru.** V Mariboru se je vršil zdravstveni teden. Predavali so zdravniki-specialisti o svojih strokah. Predavanja so bila zelo obiskana. Posebej so se vršila predavanja za delavce. Taka predavanja so izredne važnosti za higijeno med delavci in je le priporočati, da jih prirejejo v vseh delavskih centrih. Mariborski zdravstveni teden je bil zaključen v soboto ob 9. zvečer s predavanjem o ljudski prehrani. Mariborski listi trdijo, da je uspeh zdravstvenega tedna zelo zadovoljiv.

— **Šahovski turnir v Celju.** Dne 15. avgusta se je pričel v Celju prvi jugoslovanski šahovski turnir. Prejšnji dan se je vršil kongres Saveza jug. šahovskih društev. Na turnirju igra tudi dr. Erdej iz Sombora, ki je znan tudi v Budimpešti kot dober šahist.

— **Zveza srbskih poljedelskih zadrug** bo imela 15. in 16. septembra zborovanje v Velikem Bečkereku. Dva dni prej bo tam kongres vojvodinskih zadrugarjev, na katerem se bo izvršilo ujedinjenje z poljedelskimi zadrugami v Srbiji.

— **Golob-rešitelj.** Poštni golob raziskovalca Edmunda Hallerja, ki je z znanstvenega potovanja v yellowstonski park ni vrnil, je po dvatisoč milij dolgem letu popolnoma utrujen priletel v New York, kjer so ga ujeli. Raziskovalec naznanja tako svoje bivališče in prosi za pomoč. Pomožna ekspedicija je že odšla.

— **Skrivnost Kitchenerove smrti.** Tajinstvena smrt angleškega vojnega ministra, lorda Kitchenerja (5. junija 1916 na potu v Arhangelsk), je še vedno predmet raznih komentarjev. Po eni verziji se Kitchener rešen s potopljene ladje, nahaja dandanes kot ujetnik v Nemčiji. Po drugi verziji, ki jo prinaša zelo dobro razširjeni angleški list, je umrl Kitchener kot žrta nemške špijonaže. Kot poroča ta list, je tisti čas živel v Londonu neka Nemka, po imenu Becker, ki se je skrivala pod imenom žene nekega angleškega oficirja, padlega v Dardanelah, in tako vršila špijonažo za Nemčijo. V njene mreže se je vjel mlad oficir Kitchenerjevega štaba, ki ji je povedal, da namerava Kitchener v kratkem odpotovati v Arhangelsk. Nemka je to vest takoj brzojavila v Berlin in Nemci so nastavili mine, da je bila ladja potopljena. Z ladjo vred je utonil tudi oni mladi oficir.

— **Generalni ravnatelj Rdečega križa** general sir David Henderson je umrl v Ženevi.

— **Soproga predsednika Pilsudskega** je v Krakovem umrla v garnizijski bolnici za srčno kapjo.

— **Spodnji Brnik pri Cerkljah.** Dne 18. t. m. je tukaj umrla Barbara Štefanič, sestričina našega duhovnika, mnogoletna skrbna in zvesta gospodinja in kuharica, v 62. letu svojega življenja. Naj počiva v miru!

— **Dragi nauki.** Dunajska trgovska akademija je zvišala za prihodnje šolsko leto šolnino za inozemce na 17.000 kron. Razne fakultete na univerzi so zvišale pristojbine za izpite na petkratni dosednji znesek. Tako bo stal doktorat iz medicine 18.000 kron, iz prava ali državnih ved 16.000 kron; državni izpiti na tehniki so po 2000 in 4000 kron.

— **Posledice noža.** France Brenčič iz Ravnika je 19. junija letos z nožem ranil

v Gorenji vasi Antona Lapajnetu. Obsojen je bil za to na 4 mesece težke ječe.

— **Ker je ukradel svojemu gospodarju** Janezu Šavniku v Kranju večjo množino blaga, je bil 8. aprila 1904 v Naklem rojen Janez Bonle obsojen v Ljubljani na šest tednov ječe.

— **Izgubljeno.** Dne 18. avgusta dopoldne od 11. do pol 1. ure popoldne sta se izgubila na glavni cesti od Brezji skozi Radovljico, Lesce, Bled do hotela Petrana dva pleta, eden črn, volnen, pleten, drugi pa svilen, črn. Pošten najditelj se prosi, da odda oba pri gosp. Iv. Bole, organistu na Brezjah.

— **Razzaljenje preglednika vozniškov.** France Galjot iz Sp. Bernika se je vozil po kamniški železnici. Ko je pregledoval preglednik vozne listke, mu je Galjot rekel: »Baraba, ali misliš, da se zastoj vozim? Tu imaš kartolo! Ko so mu drugi rekli, naj bo tiho, je Galjot rekel: »Ne bom tiho, baraba je!« Deželno sodišče v Ljubljani je Galjota obsodilo na 14 dni zaporu.

— **Tolar so pilje fantje** dne 27. majnika letos na Zgornjem Igu. Pri tolarju (odkupnina za nevesto) so spili 54 litrov vina. Fantov je bilo zraven 10, deklet pa 5. Po polnoči sta se sporekla fanta France Tancik in France Maček. Tancik je Mačku zlomil rebro. Obsojen je bil pri deželni sodišču na 6 tednov navadne ječe in mora plačati Mačku 780 kron.

— **Za dr. Lovro Pogačnikovo ploščo** so darovali: Rodbina Žvanova iz Kamne gorice in Posojilnica na Blokah po 100 K, Kmet. društvo v Gorjah, Dr. Demšar iz Ljubljane in A. Kortnik, St. Vid, po 40 K; M. Drole, Boh. Bela: 30 K. — Iskrena hvala! — Pripravljalni odbor.

Ljublanske novice.

lj **O priliki smrti našega kralja** je mestni magistrat ljubljanski še isti večer, ko se je za smrt razlo, poslal v imenu občinske uprave glavnega mesta Ljubljane sožalno brzojavko kabinetni pisarni Njeg. Veličanstva kralja v Belgradu.

lj **Mestna občina Ljubljana** bo pri pogrebu Njeg. Veličanstva kralja zastopana po dr. Miljutinu Zarniku kot t. č. vodji občinske uprave, dalje po občinskih odborih gg. Josipu Turku za JDS, Josipu Pircu za SLS in Antonu Pesku za NSS. Vodstvo uradnih poslov na magistratu je za čas dr. Zarnikove odsotnosti prevzel g. mag. svetnik Jančigaj.

lj **Zupansko vprašanje v Ljubljani.** Ali bodo popred nadomestne volitve — ali se bo volil župan le od 42 obč. svetovalcev? — S tem vprašanjem si sedaj belijo glave razni merodajni in nemerodajni faktorji. Med zadnjimi so prvi jedsarski mladinski prvaki, ki zahtevajo, da se izvedejo volitve župana takoj, ne da bi čakali na izid nadomestnih volitev za razveljavljene mandate komunističnih občinskih svetovalcev. Kakor znano, so te volitve določene na dan 20. septembra t. l. Od 28. aprila do danes se liberalnim žerjavom ni prav nič mudilo, da bi bili dali Ljubljani postavno zastopstvo. Ali ni sumljivo, da sedaj naenkrat zahtevajo takojšnje volitve župana? Res je, da »vlada« na magistratu »županov namestnik« in se protipostavno prejema in izdaja denar. — Protipostavno: ker proračun ni niti sklenjen, še manj pa odobren; a to se dela že od 1. julija nadalje. Vzroki bodo torej drugi, za katere pač dobro ve dr. Jerjav, ki je Veliki mojster v intrigah in ki računi tudi sedaj vsaj na političen profit. — Pravilno stališče in v duhu volilnega reda je to: V prvi vrsti nadomestne volitve, potem volitev župana! Vseh občinskih svetovalcev je 48, a po § 45. obč. volilnega reda morajo biti pri volitvi župana navzoči vsi odborniki (obč. svetovalci). — Stavimo, kar kdo hoče, da bi se liberalci zopet pritožili, če bi volilo župana le 42 svetnikov, in s tem rešitev še bolj zavlekli. — Če se danes na magistratu gospodari, kakor volk mesari — bodo že dobili občani priliko, posvetiti v to gospodarstvo tudi kasneje.

lj **Dvorni vlak** se je včeraj zjutraj pripeljal iz Pariza. Peljali so se z njim kneginja Jelena in princa Arzen in Pavel. Proga in glavni kolod or sta bila zamažena. Na glavnem kolodvoru je bil namestnik pokrajinske uprave z več višjimi uradniki in genar litete. Oficielnega sprejema ni bilo. Z dvornega vlaka ni izstopil nihče. Vsled železniške nesreče pri Rajhenburgu se je odpeljal dvorni vlak po dolenski železnici preko Karlovca v Zagreb, odtam pa v Belgrad.

lj **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** bo imelo v nedeljo, 21. t. m., v društvenih prostorih žalno sejo, h kateri tem potom vabimo vse odbornike. Seja bo ob enajsti uri dopoldne.

lj **Pevska zveza** bo imela sejo v ponedeljek dne 21. t. m. ob 7. uri zvečer.

lj »Ljubljana« bo imela sejo v ponedeljek 21. t. m. ob 8. uri zvečer.

lj **Prosveta za župnijo Sv. Nikolaja** in šolski okraj ima v ponedeljek dne 22. avgusta na Rožniku sv. mašo ob 6. uri. Vabimo vse člane in prijatelje prosvete, da se je mnogobrojno udeležijo.

lj **Župnik Nikolaj Stazijski** oproščen. Ljubljansko deželno sodišče je včeraj pod predsedstvom g. svetnika dr. Modica zaključilo razpravo proti g. župniku Nikolaju Stazijskemu, ki je bil, kakor smo svojčas poročali, vsled ovadbe odvetnika dr. Klepca obtožen po § 103 srbske kriminalne postave, ker je 1. junija letos v Kozakovi gostilni ostro kritikoval odredbo, s katero je bil razveljavljen železni drobiž. Sporekel se je tudi z dr. Klepcem, kateremu se

je precej opravičil, ta je pa rekel, da ne bo vložil proti njemu tožbe, če plača 500 kron za Sokola. Pri razpravi je dr. Klepec umaknil tožbo proti g. župniku Stazijskemu, kateri se je obvezal, da bo plačal »Jugoslovanski Matici« 100 kron. Sodišče je g. župnika Stazijskega oprostito, ker ni prekorachil meje dovoljene kritike.

lj **Umrl** so v Ljubljani: Josip Wernig, strojevodja v pok., 62 let. — Josipina Gaberc, hči poštnega sluga, 3 leta. — Josip Nemanic, posestnikov sin, 19 let. — Ludvik Artač, sin šivilje, 7 dni. — Ivana Brejc, delavka, 44 let. — Marija Jerman, dninarica, 55 let. — Josip Drašler, rejenc, pol-drugo leto. — Minka Zanoškar, hči kolarkega mojstra, 6 let. — Cecilija Gazvoda, delavka, 56 let.

lj **Pogreša** se služkinja Ana Petko, rojena leta 1901 v Motanju v mariborski okolici. Služila je pri gospodu Vojtehu Pöschlu na Gosposvetški cesti št. 7. Dne 15. avgusta je odšla od doma in se še ni vrnila. Kdor kaj o njej ve, naj to naznani policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani.

lj **Nedostatek.** S parnim valjarjem se zdaj utrjuje Bleiweisova cesta. Prometu z vozovi je ta cesta zaprta od Dunajske do Gosposvetške ceste. Ponoči pa zaprti del Bleiweisove ceste ni razsvetljen, kakor to predpisujejo postavna določila in je včeraj ponoči neki šofer šele zadnji trenutek zapazil pregrado, v katero bi bil sicer zavozil. Mislimo, da obstojajo predpisi cestnega policijskega reda tudi za ljubljanski mestni stavbni urad.

lj »**Inspekcijska rada**« (prej obrtno nadzorništvo) v Ljubljani se je preselila iz St. Jakobskega trga v evangelijsko župnišče na Gosposvetški cesti št. 9.

lj **Izgubljena očala.** Dne 19. t. m. ob tri četrt na 12. uro opoldne je v Wolfovi ulici nasproti »Zvezne tiskarne« nek vzcnik izbil mimo idečemu gospodu z bičem očala. Očal ni bilo najti ne na cesti ne na vozu. Očal so bifokalna, brusena na dve leči in ne morejo nikomur drugemu služiti. Kdor jih je morda našel ali pobral, se naproša, da jih proti nagradi odda na Kongresnem trgu št. 15, II. nadstropje.

lj **Drakart kaznovana** je bila že letos zaradi tatvine Banažanka Emilija Polič. Dne 19. avgusta se je zopet zagovarjala pred sodiščem, ker je svoji gospodnji gospe Golobič ukradla obleko. Obsojena je bila na 7 mesecev težke ječe in pride po prestani kazni pod policijsko nadzorstvo.

lj **Po smrti 2 letnega Slavka.** Dne 22. junija je utonil v Ljubljani 2 letni Slavko Štembov, ki se je zvalil po Ljubljaničnem bregu na Prulah, ko je šla mati po solato na vrt! Deželno sodišče je obsodilo mater ponesrečenega Slavka na 1 teden strogega zaporu, poostrenga s postom in trdim ležiščem.

lj **Slad pes voljeje** pasme, ki sliši na ime »Ježe«, se je zatekel. Kdor kaj ve, naj poroča na naslov: dr. K., Bethovnova ulica 9, I. nadst.

Zadružni vestnik.

g **Kredit** za poljedelske zadruge. Glavna zadružna zveza je povodom vprašanja poljedelskih kreditov imela posebno konferenco, na kateri se je sprejela resolucija, ki zahteva, da se poljedelskim zadrugam preskrbijo prednostni krediti. Resolucija se je takoj poslala poljedelskemu ministru Pucelj. Minister Pucelj je obljubil, da se bo uredba o poljedelskih kreditih revidirala, in sicer tako, da se bodo poljedelski krediti razdelili v dve skupini, na kredite za organizirane kmetovalce in na kredite za neorganizirane kmetovalce. Od celokupnega kredita se bo določilo 25 odstotkov onim poljedelcem, ki so imeli škodo vsled poplav ali požara. Zadružni krediti se bodo dajali naravnost preko uprave fondov. Izvolil se je poseben odsek za definitivno rešitev, v katerega so bili imenovani zastopniki poljedelskega ministrstva in zadrugne zveze. Rešitev bo izšla v najkrajšem času.

Katoliški vestnik.

c **Romarski shodi** na Krki in Dolenskem. Shodi so zdaj vselej po Vel. Šmarnu, prve tri nedelje po vrsti: prvo nedeljo nem. Kočevarij, drugo Gorenjci, tretjo Dolenci iz okolice. — Iz Ljubljane se pride peš v 7 urah, z vlakom gredo romarji navadno ob triletni na eno iz Ljubljane do Stične, odkoder je poldrugo uro peš do Krke, in ravno toliko imajo tudi Kočevarij s postaje Dobropolje. Tudi v nedeljo zjutraj s polsedmim vlakom iz Ljubljane bi v naglici še opravil božjo pot. Nazaj pride vlak v Ljubljano ob dveh pop. in ob osmih zvečer. Kdor utede, naj pride rajši na delavnik v teh 14 dneh med romarskimi shodi.

Orlovski vestnik.

Bratje! Dne 15. avgusta je umrl na Suhi pri Kranju Jože Zibert, član dijaškega Orla v St. Vidu nad Ljubljano. Bil je vnet in neumoren delavec v orlovski organizaciji, zato se priporoča vsem br. Orlom v pobožno molitev.

Dijaški vestnik.

d **Razorašem!** Na dan Vel. Šmarna je umrl na Suhi pri Kranju abiturijent Jože Zibert. Na njegovo lastno prošnjo se priporoča vsem tovarišem v molitev in blag spomin.

Turistika in sport.

Kojeke dirke, določene na 20. in 21. t. m., se vsled smrti Nj. Vel. kralja odpovedo.

Prosveta.

pr **Ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.** Zbirka zakonov, snopi I. V Ljubljani, 1921. Založila Tiskovna zadruga. Cena K 12.—, po pošti 1 K več. — Pravkar je izšla »Vidovdanska ustava«, katera se nanaša pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

pr »**Casa.** Pravkar se je dotiskal zvezek 5. in 6. tekočega letnika »Casa«, ki ima naslednjo zanimivo vsebino: 1. Razprave: Teosofizem, D. Fr. Kovačič — Maribor. — Pravni razlog v splošni

pravni teoriji. Dr. jur. Martin Malnerič — Ljubljana. — Odnosaj Crkve i države u kodeksu kan. prava. Dr. theol. et jur. Fra Ante Crnica. O. F. M. — Makarska u Dalmaciji. — II. Iz našega kulturnega življenja: Znanost in vera. Prof. dr. Aleš Ušeničnik: 1. Tradicionalna teorija o znanosti in veri. 2. Kritika dr. Vebrove teorije. — H. Wendel o Jugoslaviji: Aus dem südslavischen Risorgimento. Von Herm. Wendel (J. Dolence). — Umetnost Poezija. Leposlovje. — Domoznanstvo: Dokumenti o jadranskem vprašanju (Dr. Val. Rožič). — Zdravstvo in pravoslovje: Psihične motnje na alkoholski podlagi s posebnim ozirom na forum. Spisal Ivan Robida (Dr. — n). — III. Doneski iz kulturnega dela: Cerkev in vprašanje akomodacije (—b—). — Teološki študij (—i). — L'Europa orientale (—b—). — Dijaški glasovi o dijaštvu (—b—). — Naročnikom »Casa« in članom »L. D.« — Listnica uredništva. — Zvezek se bo tekom prihodnjega tedna naročnikom razposlal. Z njim se tekoči letnik zaključuje. — Prihodnji letnik prične s svojo prvo številko v oktobru.

pr II. redni občni zbor slov. pev. društva »Krakovo-Trnovo« se vrši dne 4. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v gostilniških prostorih gospodice Julije Smole v Kolenji z običajnim dnevnim redom. Tem potem se vsi društveni člani vabijo, da se zanesljivo udeležijo občnega zbora.

pr V Kijevu je umrl znameniti ukrajinski znanstvenik M. Petriv v 82. letu; bil je univ. profesor in član ukrajinske akademije znanosti; spisal je izborno zgodovino ukrajinske literature.

Ljubljanski veliki semenj

»Ljubljanski veliki semenj« od 3. do 12. septembra 1921 ne bo podal le lepega celokupnega pregleda vzorcev razstavljenega blaga, ki si ga kupci morejo nabaviti v Sloveniji, temveč je dana na njem prilika za izložbo in pregled cele države. Veliko zanimanje inozemskih trgovcev in industrijskih krogov za potek gospodarstvenega življenja pri nas je dovedlo do velike udeležbe inozemcev na tem semnju. »Ljubljanski veliki semenj« bo v vsakem oziru dovršena in popolna prireditel. Sejmski prostori obsegajo nad 30 zgradb in paviljonov, ki so razdeljeni v nastopne oddelke: Papirna industrija, grafika in pisalne potrebnosti, pohištvo in glasbeni instrumenti, majolika, fajance, pletarstvo, metlarstvo in mala lesna industrija, vrvarski izdelki, slamniki in klobuki, obleka, zlatnina in urarstvo, strojna industrija, že-

lezina in železninski ter pločevinski izdelki, lesna in gradbena industrija, poljedelski proizvodi, hranila in pijače, kmetijske potrebščine vsake vrste, usnjarska industrija, kozmetika in zdravstvene potrebnosti, tekstilno blago, perilo in modno blago. Trgovinski oddelek bo nudil celokupen pregled domače trgovine s tuzemstvom ter inozemskih industrijskih proizvodov, ki se uvažajo knam.

Urad »Ljubljanskega Velikega semnja« izda povodom semnja oficijelen sejmski katalog, ki bo obsegal vse podatke o razstavljenih trdkah in bo izboren pripomoček za trgovske stike s tu- in inozemstvom. V katalogu bodo razvrščene firme v tri oddelke in sicer bo prvi oddelek obsegal seznam razstaviteljev po zaporednih številkah paviljonov, drugi oddelek bo obsegal abecedni seznam razstaviteljev z navedbo paviljona in številke, ki jo imajo v paviljonu. V tretjem oddelku pa bo abecedni seznam kategorij izdelkov, ki jih razstavljaajo firme razpečavajo. Kakor samo po sebi umevno, bo katalogu priden vodnik po sejmišču in najnovejši načrt Ljubljane. Obsegal bo tudi velik reklamni del. Tiskan bo v vseh jugoslovanskih narečjih, tako, da bo že s tem otvoril najboljšo reklamo za trdke, ki bodo vanj uvrstile svoje oglase.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 19. avg. (Izv.) Devize: Pešta 46—47, Berlin 210, Italija 750—753.50, London 645, New-York, kabel 176—177, čeki 174—175, Pariz 1362 do 1365, Praga 212.50—213, Dunaj 1085—1095, Curih 2945, napoleoni 600—607. — Valute: Berlin 206 do 210, Italija 745, New-York 171.50—174.25, Bukarešt 218, rublji 25—26.

Curih, 19. avg. (Izv.) Devize: Pešta 100, Berlin 7—, Italija 2540, London 2163, New-York 592, Pariz 4575, Praga 715, Dunaj 0.70, Bukarešt 725, Zagreb 340, Varšava 0.27. — Valuta: Dunaj 0.62.

Dunaj, 19. avg. (Izv.) Devize: Pešta 278, Berlin 1249, Italija 4500, London 3840, New-York 1048, Pariz 8150, Praga 1260, Curih 17700, Bukarešt 1300, Sofija 800, Zagreb 595, Varšava 44. — Valute: Pešta 277, Berlin 1246, Italija 4450, London 3830, New-York 1040, Pariz 8125, Praga 1258, Curih 17650, Bukarešt 1300, Sofija 800, Beograd 2373, Varšava 44 1/2.

g Italijanska zunanja trgovina tekom prvih pet mesecev tek. leta je bila zelo pasivna, kajti uvoz je znašal okoli 6 1/2 milijarde lir, izvoz pa le okrog 2 1/2 milijarde lir, vendar se bo pa to razmerje v teku leta najbolj izboljšalo. V primeri z lanskim letom se je zvečal uvoz cerealijs (vselej slabe lanske letine), sladkorja (ker so vse omejitve bile odpravljene), surovega bombaža, petroleja, oljnatga semena, papirja in steklenih izdelkov. Izvozna trgovina je trpela vsled industrijske depresije po deželah, ki prihajajo v poštev kot odjemalke Italije, v precejšnji meri pa tudi vsled zvišanja lire, ki je, kot znano, izza pomladi precej poskočila.

g Hidroelektrične naprave v Italiji. Koncem leta 1920. je štela Italija 387 hidroelektričnih naprav s skupno 1.152.131 konjskimi silami. K tem je treba prišteti še naprave s pod 200 konjskih sil, ki so znašale skupno 1 1/2 milijona konjskih sil. Nanovo se gradi 54 naprav s 359.213 konjskimi silami.

g Obdačenje pivovarstva na Angleškem. Pivovarne dajejo angleškemu finančnemu ministru izredno bogate dohodke. Za zgled nam služi znana pivovarstva Arthur Guinness Son & Co. v Dublinu na Irskem, ki je za dobo 12 mesecev do konca zadnjega junija napravila okrog 18 milijonov funtov sterlingov kosnatega dobička, od katerega je morala več kot 14 milijonov funtov sterlingov oddati državni blagajni, tako da je čisti dobiček komaj znašal malo več kot 3 1/2 milijona funtov sterlingov. Kljub temu so delničarji še vedno dobili dividendo 25%.

g Francoska zunanja trgovina. V prvih šestih mesecih t. l. je francoski uvoz znašal okrog 10 1/2 milijarde frankov, izvoz pa približno 10 1/2 milijarde frankov. V primeri z lanskim letom je tako pri izvozu kot pri uvozu opaziti precejšno naradovanje; posebno je padel uvoz surovin, kar znači stagnacijo francoske industrije.

g Angleški trgovinski stiki s sovjetsko Rusijo. Po dolgem obotavljanju se je Velika Britanija odločila stopiti v trajne trgovske stike s sovjetsko Rusijo in pred kratkim je došla v Moskvo angleška trgovinska misija, ki bo na licu mesta študirala ruske gospodarske razmere in pripravila pot angleškemu kapitalu pri gospodarski obnovitvi Rusije.

g Stagnacija švicarske industrije. Uradna poročila opisujejo današnje slabe razmere švicarske industrije. Posebno tobačna in čevljarstva obrt silno trpita. Večina čevljarških tvornic ne obratuje več. V nekaterih krajih so se začele izboljševati razmere v mizarški obrti. V svilarški obrti je bilo od 13.738 delavcev popolnoma zaposlenih 2834, deloma pa le 937 delavcev, vsi drugi so brez dela in zasluzka. Ista se godi papirnicarjem, velika večina je omejila obratovanje. V kovinski obrti je 20.000 delavcev brez dela, v elektrotehnični obrti je 3000 nezaposlenih delavcev. Urarska obrt je v silni stagnaciji, ker je izvoz ur popolnoma prenehal. Vseh teh žalostnih razmer je kriva visoka švicarska valuta.

g Novo industrijsko poduzeće u Zagrebu. Dne 14. srpnja o. god. konstituirano je u Hrvatskoj eskomptnoj banci novo industrijsko poduzeće »Zlatarka«, ujedinjene jugoslovenske tvornice zlatnine i srebrnine te lučbeni zavod, dioničko društvo u Zagrebu, sa kapitalom od 6 milijuna kruna. Osnutak dioničkog društva proveo je bankovni konzorcij, u kom sudjeluju Hrvatska eskomptna banka, Ljubljanska kreditna banka, Srpska banka i Slovenska eskomptna banka. — U novom poduzeću, komu je svrha tvornička proizvodnja svih artikala bižuterije, unificirane so dve najveće tvornice te struke u našoj državi, i te dosadnja »Zlatarka«, zavod za lučbu i legiranje dragih kovina te proizvodnju i prodaju zlatnih i srebrnih nakita Hack i Griesbach, koju su prije godinu dana u Zagrebu osnovali naši zemljaci Banašević g. Aurel Hack i Mitrović g. Ljudevit Griesbach te stara i renomirana tvornica Franc Pačičić u Celju, koja je još za vrijeme bivše monarhije u produkciji bižuterijskih lančica bila na prvom mjestu. Poduzeće ima vlastiti zavod za lučanje dragih kovina, te će moći filigranske radione kano i zubotehničare opskrbljivati nužnim fazioniranim dragim metalom. Pošto je potreba na bižuterijskom području u našoj državi stalno velika, to novo poduzeće ima osigurani djelokrug. U ravnateljstvo »Zlatarke« izabrana su slijedeća gospoda: Gjorgje Velisavljević, ravnatelj Srpske banke u Zagrebu, predsjednikom; Alojzij Tykac, ravnatelj Ljubljanske kreditne banke u Ljubljani, kao potpredsjednik; Dragutin Waigner, ravnatelj Hrvatske eskomptne banke, Mirko Gruđen, ravnatelj celjske podružnice Ljubljanske kreditne banke, dr. Ivan Černe, Aurel Hack i Ljudevit Griesbach, kao članovi. 2944

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 366 m n. m. v. št.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Relativna vlažnost v C	Nahod, veter	Padačina v mm
17.8, 21 h	724.2	11.8	2.9	jasno	—
18.8, 7 h	725.2	12.3	1.7	jasno	—
18.8, 14 h	736.1	24.9	4.5	jasno s. z.	—
18.8, 21 h	733.8	17.6	2.4	jasno	—
19.8, 7 h	735.3	12	1.6	jasno	12.4
19.8, 14 h	734.1	26	3.1	jasno z.	—

Trgovski sotrudnik

manufakturst, se sprejme pri tvrdki
LOGAR & KALAN v Kranju. 2888

Naša neizmerno dobra mati, stara mati, prababica in tašča, gospa

Helena Završnik, roj. Verbič

se je danes preselila k svojemu soprogu v večnost.

Pogreb se vrši v soboto, dne 20. avgusta ob 4. uri na tukajšnje pokopališče. Blag ji spomin!

Cerknica 28. avgusta 1921.

Rodbine:

Završnik, Zagorjan, Hutmann, Kovač, Kobe.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega nadvse ljubljene sina

Milorada

kateri je iskal leka v mili Sloveniji, a našel prerani grob — se tem potom natopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni g. svetniku Aljažu, župniku na Dovjem in njegovemu g. kaplanu, pevskemu zboru za ganljive žalostinke, g. vodju finančne straže in vsem ostalim gg. financarjem, za polnoštevilno udeležbo pri pogrebu. Posebej se zahvaljujemo gospe Matildi Janša, poštarici in posestnici na Dovjem ter njeni velespoštovani rodbini za izkazano naklonjenost in pomoč, ki nam je bila vseni v tolažbo.

Dovje, Gorenjsko — Skopje, Srbija.

Žalujoča rodbina Petković.

Poštni ček. rač. št. 11.323.
Telefon štev. 54.

Marijin trg štev. 8.

r. z. z. o. z. v LJUBLJANI.

Sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po Hranilne vloge se izplačujejo brez odpovedi — Hranilne vloge z odpovednim rokom se obrestujejo po dogovoru.

Denarni promet v lanskem letu: 128.000.000 kron.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

KLAVIRJI NA OBRROKE
harmoniji, violine in vse glasbene potrebnosti. Strune na debelo in drobno.
Rifoniz Breznik,
bivši učitelj Glasbene Matice,
Kongresni trg št. 15, Ljubljana.

Polirji
s prakso v betonskih in vodnih zgradbah se takoj sprejmejo. — Pismeno ponudbe na inž. Lavrenčič & Co., stavb. podjetje, Ljubljana, Rimska cesta 2. 2941

Inž. Lavrenčič & Co.
stavbeno podjetje,
Ljubljana, Rimska cesta št. 2
prevzame vsa v to stroko spadajoča dela kakor: vodne, visoke in temeljne zgradbe itd. — Proračuni, načrti in obisk inženirja brezplačno. — Izraba vodnih sil. 2942

Vabilo
na
izredni občni zbor
»Oblačilnice za Slovenijo« r. z. z. o. z.,
ki se bo vršil
dne 31. avgusta 1921,
pop. ob 4. uri v zadržni pisarni.
DNEVNI RED:
1. Sprememba pravil;
2. Dopolnilna volitev za načelstvo in nadzorstvo.
Za načelstvo »Oblačilnice za Slovenijo« r. z. z. o. z.
Janko Jovan, Albin Prepeluh.

Organist in cerkvenik pri-
šedi iz zased. ozemlja, neoženjen, zmožen postranskega zasluzka, želi mestu v Jugoslaviji. — Cenj. ponudbe se prosijo pod
»Vestenc na upravo lista. 2898

Najstarejša slovenska delavnica
IVAN ERICELJ, Dunajska
cesta 16, se priroča.
izvršitev točna, cene zmerno.

Pension Grintovec
v najlepši legi na Gorenjskem se priporoča praj. gostom in turistom. Zopet nekaj sob ceniznih. Nizke cene, najboljša oskrba. Po naročilu čaka voz na kolodvoru v Kranju. Naslov: Upravišstvo graščine Predvor, pošta Tupalice.

Brinjevec
zajamčeno pristen, v sodčkih in steklenicah nudi na debelo **Parna veležganjarna Robert Diehl, Celje.**

==JETIKA!==
Špecialistzapljučnebolezni dr. Pečnik ordinira v torek in petek: 11. - 12. in 2. - 4. ure v Mariboru, Razlagova ul. 21. Vse druge dni pa št. Jurij ob juž. ž.

Prada se ceno velika, močna
KOBILA, pripravna za kmeta, pri ADOLF CEPON, Ulica na Grad 5, Ljubljana. 2895

Vinska klet
s skladiščem za sode ozir. primernim dvoriščem v Ljubljani se išče za takoj ali pozneje. Ponudbe na Anončni zavod DRAGO BDESLJAK & DRUG, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2889

Penzionat za mlada dekleta
Dom študija in odpočitka.
Meran-Obermais, Südtirol
Villa Planerstiftung. — Prospekti se dobe pri voditeljici gđ. Kristini Auer.

Graščinsko posestvo na Dolenskem, obstoječe iz: poleg kolodvora stoječe in v povsem dobrem stanju se nahajajoče graščine, nekaj gospodarskega poslopja in približno 8 johov zemlje (polovico gozda, polovico njiv in travnikov), je po ugodni ceni naprodaj. Nadaljna pojasnila daje uprava lista pod št. 2854.

Pohištvo
za vse sloje dovršeno, trpežno in ceno kakor tudi tapetinska dela priporočata vse vrste
Brata Sever Ljubljana, Gospod. z. a. cesta 13 (Kolizoj).

Šivalni stroj z ročnim pogonom se po nizki ceni prodaja.
Naslov pove uprava lista pod štev. 2904.

Brek, močan, dobro ohranjen, za 6 do 8 oseb, če mogoče s streho, se kupi. Ponudbe na naslov »Brek št. 2932.

! Pozor, kupci pohištva !
Prostovoljna razprodaja skoro novega pohištva dne 21. avgusta t. l. na Jelenicah pri Peklarju. 2907

Inserirajte v Slovincu!

Pozor sedlarji! Pozor tapetniki! Na drobno! Na debelo!
Žimo, morsko travo (afrik), kakor **motvoz (špago)** različnih vrst in debelosti nudi najceneje Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 31. 2923
Telefon 441.

3 bike montafonske pasme, 2—3 leta stare in nekaj **krav** iste pasme prodaja: Upraviteljstvo Hausampacher, p. Hoče pri Mariboru.

Kupi se 1000 do 1500 komadov
BOROVH DROGOV
za električni daljnovod 8.5 m do 10 m dolžine proti takojšnji dobavi. Cenj. ponudbe na »Elektrarna Zagreb d. d.« v Višnji gori.
Raznovrstno POHIŠTVO
stanovitno, dobite po konkurenčnih cenah edino le v novo začetni trgovini s pohištvo IV. ANDLOVIC, mizar, Ljubljana, Kolizej. Gospodarska cesta št. 13, vrata štev. 38. 2918

Jugoslovanski kreditni zavod

Podružnica v MURSKI SOBOTI in DOLNJI LENDAVI.

4 1/2 %

čistih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne položnice. Izdaja čeka, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poročitvo, vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Jamstvena glavica 2 in pol milijona kron.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Brzoi. naslov: Jugoslovanski kredit Ljubljana.
Wolfova ulica št. 1.

Vplačana delniška glavica K 30,000.000.

SLOVENSKA BANKA

Telefon št. 567. -- Cekovni račun 12,205.

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.

LJUBLJANA, KREKOV TRG 10, nasproti „MESTNEMU DOMU“.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Električno luč z 10—40 žarnicami dobi vsaka hiša, trgovina in gostilna — prenosljivim strojem, ki ga žene benzin. Teža 80 kg. Cena 6000 dinarjev. Več pove Niergal, Maribor, Koroska cesta 1. 2890

BREZHIBEN HARMONIJI!

francoske trvdke v Berounu, z 10 spremeni, je napredaj za 12.000 K. Naslov v upravi pod št. 2891.

Ponudite

vse neuporabne **ZLATE** predmete verižice, prstane, obeske, zapestnice, uhane i. t. d. kateri predmeti Vam leže doma, in jih donesite trvdki F. Čuden, trgovina ur, zlatnine in srebrnine Ljubljana Prešernova ul. št. 1.

Strešno lepenko

lak za konzerviranje z lepenko kritih streh, asfalt, katran, lesni cement, ksilolej (najcenejši karbolinej), — proof za izsuševanje vlažnega zidov — izoliranje proti vlagi, zidno in strešno opeko, apno, cement in druge stave potrebščine dobavlja 2805

JUBLJANSKA KOMERCIALNA DRUŽBA Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Aug. Agnola, Ljubljana

priporoča svojo zalogo

stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirov in vseh v to stroko spadajočih predmetov. Steklo za okna vseh vrst vedno v zalogi.

Razpisuje se služba

pisarniškega uradnika ter registratorja

za trajno namestitev. Pismene ponudbe je vpsolati najkasneje do 30. avgusta t. l. Prejemki po dogovoru. Nastop službe evetuelno takoj

Zveza industrijev, Ljubljana.

Prvovrstna kolesa Puch

pneumatiko DUNLOP - REITHOFFER - HUTCHINSON

priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

ZA PLESKARSKA IN LIČARSKA DELA

SE NAJTOPLEJE PRIPOROČA SLAVNEMU OBČINSTVU IN PREČASTITI DUHOVŠČINI

☐☐ TONE MALGAJ ☐☐

PLESKAR IN LIČAR :: LJUBLJANA :: KOLODVORSKA ULICA 6

R. RANZINGER LJUBLJANA

Cesta na j. št. 7-9.

Spedicija, podjetje za prevažanje pohištva, skladišče, podjetje za prevažanje blaga južne železnice.

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst - Amerika

prevažajo potnike v New-York redno 3 krat, v Južno Ameriko po 1 krat prodaja vozniških listov.

Simon Kmetec

glavni zastopnik za Slovenijo, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26. Oeplov brzoparnika President Wilson 18. septembra, poštne parnika Argentina 30. avgust in poštne parnika Belvedere 22. oktobra 1921.

BRATA EBERL

staroznana črkoslikarska in pleskarska delavnica

LJUBLJANA, Igriška ulica št. 6.

ELEKTRARNA na Dobrovi

pri Ljubljani, r. z. z. o. z., razpisuje stavbna in elektrotehniška dela za svojo elektrarno. Načrti in oferti priporočki se dode pri Jakobu Trobec, posest. v Kozarjah št. 6 pri Dobrovi. Ponudniki najstavijo svoje pismene ponudbe na zadrugo do 24. avg. t. l. Odbor si pridržuje pravico oddati posamezna dela poljubno izbranemu ponudniku. 2893

Arhitekt in mestni stavbenik VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska c. 10. Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno l. 1850 se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinjših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov **Franc Cerar v Stobu** pošta in železniška postaja Domžale pri Ljubljani. V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje trvdka Kovačević i Tršan v Prešernovi ulici št. 8, kjer se sprejema v sredo in soboto.

Zadruga hrvatskih vinogradara

ZAGREB, Baroševa cesta. Priporoča svojo veliko zalogo dobrih, zajamčeno nepotvorjenih vin in to starih in novih, belih, šilih in črnih po zmernih cenah, koje kakor tudi vzorec na zahtevo pošilja. — Prosimo obiska naše kleti na Baroševj cesti.

Največja zaloga klavirjev in pianinov v Ljubljani.

Tvrška J. DOLENC, Ljubljana, Hilsperjeva ulica št. 5, priporoča za nakup najboljših instrumente izvršnih tovarov po najsolidnejših nizkih cenah.

Suhe gobe (jurčke)

lepe, kupuje po najvišji ceni trvdka MIHAEL OMAHEN v Višnji gori. 2816

Iv. Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta št. 15.

Pisalni stroji „ADLER“

Ceniki zastoj in franko. Kolesa iz prvih tovarov: Dürkopp, Styria, Waffelrad.

Novo prispeli cerkveni zvonovi

pravi iz bronu, desetletno jamstvo. Na zalogi okoli 50 komadov razne velikosti pri trvdki: „METALLUM“ d. d., ZAGREB Ilica br. 134. Telef. 1—98. Zahtevajte cenike!

POLNOGUMIJASTI OBROCI

za tovarne avtomobile

PNEVMATIKO

za kolesa in avtomobile

KOLESA**AVTOMOBILI**

najceneje.

J. GOREC,

LJUBLJANA

Gosposvetska cesta 14.

KUPUJTE

LE PRI:

JOS. PETELINC

LJUBLJANA - Sv. Petra nasip 7.

če rabite šiv, stroje za rodbinsko in obrtno rabo, igle olje, ter posamezne dele, istotam vse potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter vse galanterijsko blago na drobno in debelo

Cene solidne! Postrežba točna

miši, podgane, stenice, ščurki

n vsa golazen mora poginuti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim K 12, za podgane K 16; za ščurke posebno močna vrsta K 20; tinktura za stenice K 15; uničevalce moljev K 10 in 20; prašek proti mušam K 10 in 20; mazilo proti črnom pri ljudih K 5—12; mazilo za uši pri živini 6.—12; prašek za uši v obleki in perilu K 10 in 20; tinktura proti mršesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin); Prašek proti mravljam K 10. Pošilja po po vzetju Zavod za eksport.

M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39. Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Vzajemna posojilnica

(poprej Vzajemno podporno društvo)

V LJUBLJANI, KONGRESNI TRG 19, poleg nunske cerkve

obreštuje hranilne vloge po čistih

4%

Za hranilne vloge jamčijo člani z jamstveno glasnico 3,000.000 K ter zakladi v znesku 600.000 K.

Posojila na zemljišča, osebni kredit (menice, tekoči račun), na zaznambo službenih prejemkov i. t. d.

Prodaja srečk državne razredne loterije.

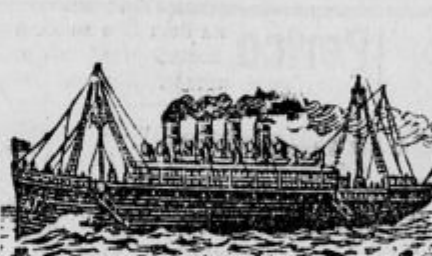

Zahtevajte cenik zastoj in pošiljine prosto.

H. Suttner

Ljubljana 3, Mestni trg 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Cunard Line**Angleška parobrodna družba.**

Odprava potnikov I, II. in III. razreda preko Trsta, Reke in Cherbourg v NEW-YORK.

Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo, Anglijo in Ameriko — ter obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

Cunard Line, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4. nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 4.

PODRUŽNICE:

MARIBOR

Gospiska ul. 38.

NOVO MESTO

Glavni trg.

KOČEVJE

št. 39.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.